Največji slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto ... $3.50
Za pol leta $2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian daily in the United States.
Issued every day except Sundays and Legal Holidays.
50,000 Readers

TELEFON: 4687 CORTLANDT. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: 2876 CORTLANDT.

NO. 130. — ŠTEV. 130. NEW YORK, TUESDAY, JUNE 4, 1918. — TOREK, 4. JUNIJA. 1918. VOLUME XXVI. — LETNIK XXVI.

Nemški submarini ob ameriški obali.

—000—

NEMŠKI SUBMARINI SO POTOPILI V BLIŽINI OBALI DRŽAVE NEW JERSEY DEVET AMERIŠKIH LADIJ. — NAJBRŽE JE POTOPLJEN TUDI PARNIK CAROLINA. — POSADKA SE JE V SPLOŠNEM REŠILA. — NEMŠKI SUBMARIN, NA KATEREM JE BIL VJET AMERIŠKI KAPITAN, SE MORE POTOPITI V 45 SEKUNDAH.

—000—

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on June 4, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Nemčija je zanesla vojno tudi v vodovje Združenih držav.

Submarini, na katerih je vihrala nemška zastava, so potopili izza 25. maja devet ladij in sicer med Bargenat, N. J. in Virginia Capes.

Najbrže so potopili tudi parnik Carolina, ki je imel 220 potnikov ter 130 mož posadke, in parnik Savannah črte City of Columbus, ki je imel 250 potnikov. Najbrže se nahaja vsa posadka in vse moštvo na visokem morju v rešilnih čolnih.

Preživeli, ki so dospeli zadnjo noč v New York, so izjavili, da je submarin, ki je potopil ladje, popolnoma novega sistema.

Kapitan C. M. Gilmore, ki je bil osem dni vjet na submarinu, pravi, da je submarin dolg 300 čevljev, da se zamore potopiti v 45 sekundah, da ima 76 mož posadke ter da je oborožen z dvema šest-palčnima topovoma, katerih eden je na predinji, drugi pa na zadnji strani.

Lastniki parnika Carolina so mnenja, da se je potopil. Kot je bilo sporočeno v zadnjem brezžičnem sporočilu, se nahaja 220 potnikov in 130 mož posadke v rešilnih čolnih.

Zadnjo noč je vodja nekega mornariškega hidroplana, ki je patruliral nad zalivom Haven, N. J., enajst milj severno od Atlantic City, videl v oddaljenosti tridesetih milj od obrežja tri rešilne čolne, ki so bili napolnjeni z ljudmi.

Obvestil je obrežne rešilne postaje, ki so takoj poslale potrebno pomoč.

Zadnjo noč je bilo sporočeno, da se je potopil parnik Savannah črte City of Columbus. Najbrže ga je torpediral submarin, toda nadaljnih podrobnosti se ni izvedelo.

Nadalje je bilo sporočeno, da se je potopil tudi parnik Samuel W. Hathaway, toda poročilo ni vsebovalo nobenih podrobnosti, kje in kako se je potopil.

Aeroplani in vodilni zrakoplovi patrulirajo v bližini atlantskega obrežja.

Na delo so odšli tudi lovilci podmorskih čolnov, toda do včeraj zvečer ni bilo ničesar sporočenega, če so imeli kaj uspeha.

Mornariški tajnik Daniels je povedal včeraj zvečer mornariškemu odboru poslanske zbornice, da je vse preskrbljeno za obrambo obali proti podmorskim čolnom.

Znano je, da sta se operacij pri Barnegatu vdeležila dva nemška submarina.

Ljudje, ki so dospeli na obal in ki so ju videli, se strinjajo v mnenju, da sta bila večja kot je bil U-53, ki je dospel 7. oktobra leta 1916 v Newport.

—000—

Potopljene ladje.

—000—

MORNARIŠKI TAJNIK JE IZDAL POROČILO GLEDE LADIJ, KATERE SO POTOPILI NEMŠKI SUBMARINI OB AMERIŠKI OBALI. — VSE MOŠTVO SE JE REŠILO. — DOZDAJ ŠE NIKDO NE VE, KAJ SE JE ZGODILO S PARNIKOM "CAROLINA". — POTOP PARNIKA "TEXEL".

—000—

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on June 4, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, D. C., 3. junija. — Mornariški tajnik Daniels je izdal nocoj sledeče poročilo:

— Vesti, ki jih je sprejel mornariški department naznanjajo, da so bile potopljene sledeče ladje:

— Ladja Jacob H. Haskell, 1,362 ton, plula je iz Bostona proti Norfolku. Enajst mož posadke. Nobenih potnikov.

— Ladja Isabel B. Willey, tonaža 611 ton; osem mož posadke.

— Hattie Dunn iz Rocklanda, Me.; tonaža 365; plula je iz Charlestona.

— Ladja Eduard H. Cole iz Bostona; tonaža 1,395; plula je proti Norfolku; posadka enajst mož.

— Herbert L. Pratt, ladja z oljem; potopila se je kakih pet milj južno od Delaware rtov. Na krovu je bilo 38 oseb; 37 se jih je rešilo ter se izkrcalo v Lewes.

Vse moštvo zgoraj imenovanih ladij se je rešilo.

Domnevajo, da je bila ladja Edna, katero so našli pred par dnevi prevrnjeno na morju, tudi žrtev nemškega podmorskega čolna. Posadka ladje se je izkrcala pred kratkim v New Yorku.

Poveljnik ladje Wainneconne je rešil posadko Hattie Dunn.

Ničesar se pa ni izvedelo o parniku Carolina, ki je pošiljal v nedeljo popoldne brzojavnim potom klice na pomoč. Najbrže ga je potopil nemški submarin.

Parnik Caroina se je nahajal istega dne v neposredni bližini onega mesta, kjer so bile potopljene zgoraj omenjene ladje.

ZAPADNO BOJIŠČE.

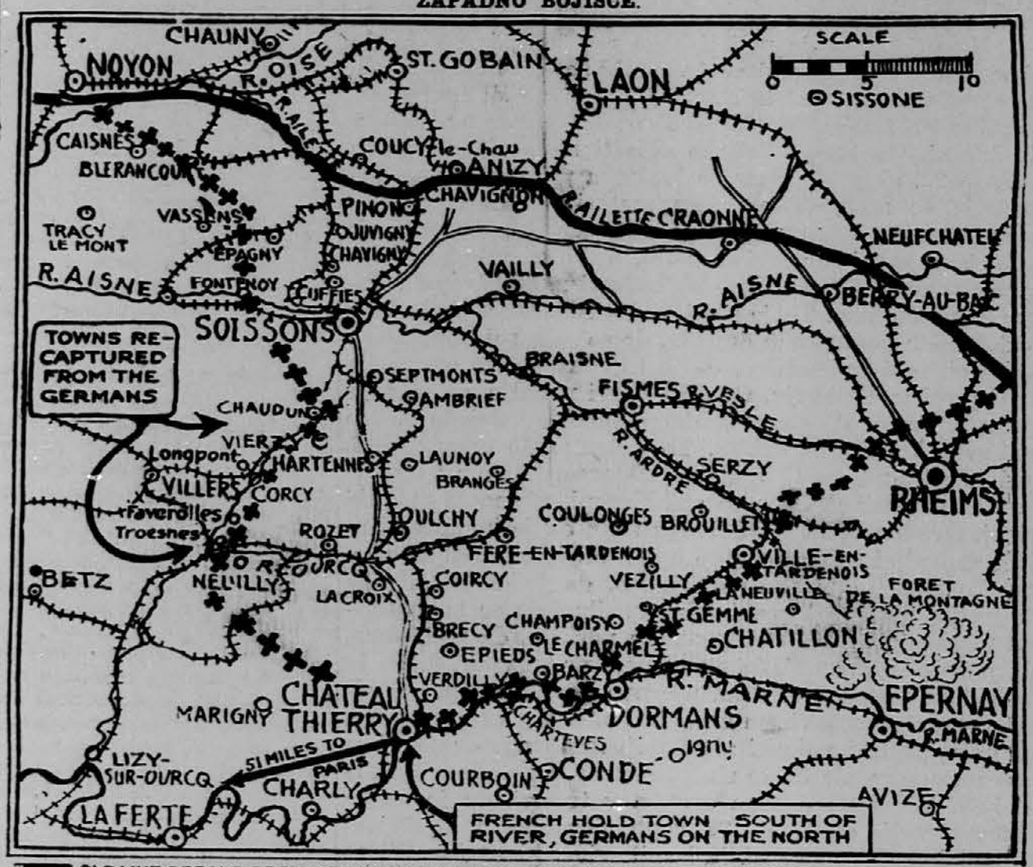

V nemškem podmorskem čolnu.

—000—

PODMORSKI ČOLN IMA DOVOLJ OLJA IN ŽIVEŽA ZA ŠTIRI TEDNE. — NEMŠKI POVELJNIK JE ZELO LEPO POSTOPAL Z AMERIŠKO POSADKO. DAL JIM JE DOVOLJ JESTI.

—000—

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on June 4, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Sinoči se je v New Yorku izkrcalo 23 ameriških mornarjev, ki so bili 8 dni ujetniki na nemškem podmorskem čolnu. To so bili kapitani in posadka treh ameriških ladij, ki so bile 25. maja potopljene.

Kapitan podmorskega čolna se je proti kapitanu C. M. Gilmoru pohvalil, da ima dovolj olja in potrebščin, da more na tej strani oceana ostati en mesec, ali pa še dalje in, kakor je rekel, tudi to namerava.

Povest o osemdnevnem potovanju na podmorskem čolnu sta pripovedovala kapitan Gilmore z ladje "Edna" in kapitan Charles H. Holbrook z ladje Hattie Dunn.

Njihova vožnja na podmorskem čolnu je trajala od 25. maja do 10 ure v nedeljo dopoldne, ko so jih djali v čoln oljnatega parnika "Winnecomne" in jim je bilo rečeno, da naj odplujejo proti obali. Nek obrežni parnik je vse razumel dvanajstih vzel včeraj ob devetih na krov 25 milj od Barnegat. Ostalih 12, ki so se nahajali v motornem čolnu, je moralo ob istem času pristati ob obali New Jersey.

Kapitan Holbrook pripoveduje kako je podmorski čoln prišel nad vedo 200 jardov do njegove ladje in je takoj dal znamenje "Takoj vstaviti": pri tem pa je razvil zastavo nemške mornarice.

"Častnik s tremi možmi je prišel v majhnem čolnu, ki ni bil daljši kot kakih 12 čevljev", pripoveduje kapitan Holbrook, "in častnik je v popolni angleščini rekel da imamo deset minut časa, da grem v čolne. Ob strani naše ladje so položili bombe in ladja se je takoj razletela."

Potem ko so poslali kapitana Holbrooka in njegovih sedem mož pod krov podmorskega čolna, se je podmorski čoln napotil za 'Edno'.

"Več ur so nas držali pod krovom", je nadaljeval kapitan Holbrook svoje pripovedovanje, "dokler nista Edna in kapitan Gilmore postala žrtev Nemcev. Potem pa mislim je nemški poveljnik bil mnenja, da je storil istega dne dobro delo, kajti bil je izvanredno dobre volje in je rekel nam kapitanom, da naj gremo na krov, kjer moremo kaditi. Prve tri dni smo se pogosto potopili in za moža, kakor sem jaz, ki nisem bil tega vajen, je bila to neprijetna poskušnja. 27. maja smo imeli kosilo, ko je podmorski čoln ležal na dnu. Poveljnik nam je povedal, da vzame 5 sekund, da se potopi.

Pogosto sem slišal, ko se je vporabljal brezžični brzojav. Neke noči je bilo ropotanje tako glasno, da sem se zbudil. Pošiljali so kako vest ali kaki ladji ali pa kaki obrežni postaji. Vsako noč je brzojav poslušal časnikarskim poročilom katera so se pošiljala iz Amerike in eno nam je naznanilo velike boje v Franciji. Neko poročilo nam je tudi povedalo, da se je pretečeni teden razletela neka torpedna tovarna v Avstriji."

Kapitan Gilmore popisuje nemško gostoljubnost. Rekel je, da so jim nemški častniki in mornarji odstopili svoje postelje. Ameriška kapitana sta jedla pri častniški mizi in so dobivali cigare in likerjev.

"Ne razburjajte se, kapitan. — Vzemite si čas. V tej okolici se bomo mudili poldrugo uro", je rekel kapitanu Gilmore nemški poveljnik, ko mu je naznanil, da bo njegova ladja potopljena. Tako je kapitan Gilmore skrbno zbral vso svojo osebno lastnino, katero je vzel s seboj na podmorski čoln.

"Ko sem prišel na podmorski čoln, sem zapazil, da sem pozabil svilen dežnik", pripoveduje ameriški kapitan. "Ko so se Nemci vrnili od potapljanja, sem med drugimi stvarmi, katere so vzeli za se, našel tudi svoj dežnik.

"Skoro ves čas smo bili nad vodo; toda nekaterikrat smo se morali potopiti, ko smo zagledali ameriške in angleške bojne ladje. Enkrat smo bili pod vodo 20 ur.

Zdelo se mi je, da je bil podmorski čoln najmanj 300 čevljev dolg. Posadka je štela 76 mož; a krovu sta bila tudi dva šestpalčna topova: eden spredaj, eden zadej. Vsak top je bil 32 čevljev dolg.

"Z nami ujetniki so lepo postopali in tvorili smo zelo obilno posadko, zato je tudi kapitan rekel, da gleda za kako jadrnico, na katero nas misli poslati. Rekel je, da nas ne mara vzeti v Nemčijo. Ko je bila ladja "Winneconne" potopljena, smo šli v njene čolne in Isabele Wiley, ki je bila malo pozneje potopljena.

Francosko bojišče.

FRANCOSKE REZERVE SO ZAVSTAVILE NEMCE. — OBE STRANKI STA POSLALI V BOJ MOČNE REZERVE. — STRAHOVITO KLANJE.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on June 4, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 3. junija. — Boji na zapadni fronti so silno narastli, ko sta obe stranki poslali v boj veliko število svežih čet.

V strahovitih bojih, ki so trajali zadnjih 24 ur, je bila vojna slava enako razdeljena; na levem zavezniškem krilu ob Marni se boj nadaljuje.

Medtem ko so Nemci pridobili na obronku gozda Villers-Cotterets severno od Oureq, so Francozi dosegli enake uspehe južno od Oureq do Marne. Na tej fronti je bil Faverolles zopet iztrgan vpadniku.

Med Noyon in Soissons so Francozi zavzeli goro de Choisy, potem ko se je je sovražnik že petič polastil.

Prestolonaslednik je sinoči doživel najresnejši in najdražji poraz, odkar se je pred enim tednom pričela ofenziva, ko si je zaman prizadeval drviti po dolini Marne proti Parizu in ko je druga nemška armada pritiskala proti severozapadu v smeri proti Oureq in obenem varovala bok armadi ob Marni.

Nemci so s svežimi četami napadli med Oise in Oureq, kakor pravi poročilo, "s podvojeno silo".

Z oziorm na nove čete, katere so zavezniki poslali v boj, pravi nemško oficijelno poročilo:

"V pomoč francoskim in angleškim armadnim korom, ki so bili vsled naših naskokov razbiti, in da se pomaga divizijam, ki so bile dozdaj poslane na bojišče od bližnjih armad, katere so bile s tem zelo razredčene, so posegli v boj sveži francoski oddelki iz oddaljenih front.

To pomeni, ker general Foch ne prestano pošilja rezerve v vedno večjem številu, da jih dobiva z manj pritiskanih front in rajši kot pa iz svojih armad z vežbališč, katere skoro gotovo drži nedotaknjene za poznejši končni zavezniški udarec.

V vseh svojih napadih so Nemci trpeli velikanske izgube.

Današnja poročila popisujejo resnost položaja, ko je sinoči prestolonaslednik poskusil prodirati v zapadni smeri naravnost proti Parizu.

Nemški oddelki so prodirali v dveh skupinah. Ena armada je pritiskala ob severnem bregu Marne, naslanjajoč se na reko; druga armada pa je vzela severozapadno smer ob severni strani Chateu Thierry ceste v namenu, da bi zadržavala zaveznike, da ne bi padli v bok četam, ki so se pomikale ob Marni navzdol.

Francoski poveljniki so takoj zapovedali zastorni ogenj na napredujočega sovražnika in izvajali so se splošni protinapadi na celi ogroženi fronti. Vas Bouresches dve in pol milje zapadno od Chateaua-Thierry, je bila točka, na katero je bilo obrnjeno nemško prodiranje.

Predno so se Nemci odpravili na pot, so bile prve vrste razbite od francoskega ognja. Po večurnih zelo krvavih bojih so bili Nemci potisnjeni nazaj in poraženi.

Današnja poročila naznanjajo da je prestolonaslednik mislil, da bo prodrl ob Marni do Meaux, 27 milj severovzhodno od Pariza, kjer je brezdvomno upal, da se bo združil z bližnjo armado na severu, ki poskuša prodirati ob Oureq navzdol.

Z zavezniškim odporom med Soissons in Rheimsom ter z naraščajočo silo so izvedli Angleži v Flandriji celo vrsto napadov, s katerimi so zajeli več sto ujetnikov, strojnih pušk in zakopnih možnarjev.

Feldmaršal Haig danes poroča, da se je angleška črta nekoliko pomaknila naprej v bližini Vieux-Berquin, Merville in Merris na severni strani obronka Lys. Angleške izgube so bile majhne. Število nemških ujetnikov znaša 193; med plenom se nahaja večje število strojnih pušk in zakopnih možnarjev.

V napadih jugovzhodno od Arras in severozapadno od Lensa na kanadski fronti je bilo zajetih novih 20 ujetnikov, strojnih pušk in možnarjev.

V svojem nočnem poročilu naznanja maršal Haig napad jugovzhodno od Strazeel v Flandriji, kjer je zajel 288 ujetnikov, en nemški top za tanke in 30 strojnih pušk.

Pomanjkanje v Belgiji.

—000—

BELGIJCI JEDO PSE IN MAČKE. — MNOGI UMRJEJO LAKOTE. — V BRUGGES JE NARASTLA TUBERKULOZA ZA TISOČ ODSTOTKOV. — KAVA $5.00 FUNT. — NAROD JE NAVZLIC VELIKEMU POMANJKANJU UVERJEN, DA BODO NEMCI PREMAGANI.

—000—

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on June 4, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

—000—

Washington, D. C., 3. junija. — Po tukajšnjih informacijah je pasje meso v Belgiji že posebnost in koljejo tudi mačke za človeško hrano. Živežne udobnosti so tako pomanjkljive, da otroci in stari ljudje v velikem številu mrjo in tuberkuloza mori ljudi, kakor pravi profesor na vseučilišču v Louvainu, Albert J. Canoy, ki je dodeljen tukajšnjemu belgijskemu poslaništvu in ki je danes izdal sledečo izjavo:

— Kava je v Belgiji zelo redka in ne more se je dobiti izpod $5.00 funt. Jajca se prodajajo po 16 centov. Da bi se pa prihranila te vrste hrana, ki je tako zelo potrebna za invalide, katerih je v Belgiji veliko število, določa rešilna akcija nizko ceno za kurjo hrano.

Švicarski sir je mogoče dobiti po $3.00 funt. Čokolada se prodaja po $4.00 funt, kakau pa po $4.00. Steklenica oljkinega olja stane $8.00.

Ta situacija je dala povoda za iznajdbo številnih nadomestkov. Nadomestnemu blagu pa se je posvetila najstrožja pažnja in vse, kar je bilo količkaj škodljivo, se je izključilo.

Posebno važno je pripomniti, da se rabi robidno istje namesto tobaka; sirup namesto surovega masla.

Vsi domači sadeži, ki so bili prej zelo zanemarjeni, imajo zdaj veliko tržno ceno. Funt šipkovih jagod stane 3 cente; divji orehi po 10 centov funt; jerebikove jagode po 5 centov funt; bezgove jagode pa po 4 cente funt.

Nemci so regulirali porabo želoda in bukvinega semena, katerega pošiljajo v veliki množini v Nemčijo in stiskajo iz njega olje.

Na več krajih je vlada tudi zasegla pasjo mast. Odkar je naložen na pse davek po $6.00, so jih njihovi lastniki v velikem številu pobili in pojedli. Pripoveduje se, da se pasje meso splošno vživa.

Ker stari ljudje niso zadostno hranjeni, v velikem številu mrjo; v velikem obsegu pa razsaja tuberkuloza med otroci. Dr. Van Caenaghem pravi, da je v Brugges narastla zunanja tuberkuloza za 1000 odstotkov. V Lierre je ena desetina prebivalstva bolna na tej bolezni.

Iz drugih mest in industrijskih krajev pa se poroča, da je umrljivost tri in pol krat večja kot normalno.

Navzlic vsemu temu trpljenju narodova morala ni postala slabša. Vedno še trdno zaupajo v ugodni izid te vojne; prepričanje, da bodo enkrat rešeni vpadnikov, jim daje tak pogum, da so pripravljeni še več mesecev trpeti, samo da je tak izid zagotovljen.

Deportacije so v velikem obsegu med vsemi sloji prebivalstva povečale sovraštvo proti zatiralcem.

Proti alkoholu.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on June 4, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Pariz, Francija, 2. junija. — Danes so francoske vojaške oblasti izdale odredbo, ki prepoveduje prodajo in vživanje alkoholnih pijač v vojni coni.

Prestopki bodo strogo kaznovani.

"GLAS NARODA"

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(Slovanian Daily.)
Owned and published by the
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.
Place of Business of the corporation and addresses of above officers;
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado	$3.50	Za celo leto za mesto New York	$5.00
Za pol leta	2.00	Za pol leta za mesto New York	3.00
Za četrt leta	1.00	Za četrt leta za mesto New York	1.50
		Za inozemstvo za celo leto	6.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly $3.50.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.

Telefon: 2876 Cortlandt.

Ob ameriški obali

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on June 4, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Združne države so približno štirinajst mesecev v vojni z Nemčijo.

Z ozirom na to ni popolnoma nič presenetjivega, da je segla vojna tudi v naše domače vodovje.

Napad nemškega podmorskega čolno, U-53 pri Nantucketu, ki se je izvršil 7. oktobra leta 1916, torej pred dvajsetimi meseci, je jasno dokazal, da so Nemci zmožni napasti trgovske ladje ob ameriški obali ter da se po napadu lahko vrnejo v svoje mornariške baze v Zeebrugge ali Ostende.

Umestno je pripomniti, da so izza onega časa gradili Nemci submarine, s katerimi so nameravali za več časa obdržati kontrolo na morju.

Na sedanjih submarinih imajo montirane topove, ki so veliko večji kot so bili na U-53 in ki vsebujejo veliko več torpedov.

Meseca septembra lanskega leta je bilo sporočeno, da izdelujejo v Nemčiji podmorske čolne, ki imajo po tisočpetsto ton deplacementa in so dolgi do 340 čevljev.

Sporočeno je bilo, da je v teh podmorskih čolnih prostora za štirideset torpedov ter za veliko število drugih izstrelkov in min.

Pa še več!

Nemčija je gradila submarine, ki so bili večji ko je "Deutschland", kateri imajo na sebi veliko zalogo olja, in katere se lahko uporablja kot tenderje ali preskrbovalne ladje.

Zadnji veliki nemški submarini so baje tako dobro opremljeni, da lahko plujejo krog sveta, ne da bi jim bilo treba vzeti medpotoma kaj olja za kurjavo.

Brez obzira na velikost, obsežnost in delavno zmožnost sovražnih submarinov, je dejstvo, da sta dva taka submarina v naših vodah ter da je naloga mornariške patrulje, da ju uniči.

Mornariški tajnik Daniels pravi, da bo to mogoče.

V skrajnem slučaju bodo alarmirani tudi vsi hidroplani, katerih voditelji so zmožni rekognosciranja in bombardiranja.

Vse kaže, da nameravajo nemški podmorski čolni napadati trgovske in transportne ladje.

Njihov namen je zapreti pristanišče mesta New Yorka ter ovirati transportacijo čet v Francijo in Anglijo.

Ladje hočejo zaustavljati, ker mislijo, da bi to pripomoglo nemški ofenzivi na zapadnem bojišču.

Prevažanje se pa mora vršiti kljub temu, če tudi ni pripravljena ameriška mornarica, da zasledi te podmorske čolne.

Nemški submarini so dospeli sem, da preprečujejo prevažanje moštva in da potapljajo trgovske ladje.

Vsled tega je treba povečati število spremljevalnih ladij.

Dopis

Indianapolis, Ind.

Ker že dolgo časa ni nobenega dopisa iz naše naselbine, sem se namenil napisati par vrstic.

Tukaj se še imamo precej dobro, pa ne kakor bi moralo biti, ker so nam prohibicijonisti drugega aprila pobrali ječmenovec.

Z delom gre tudi dobro in delo se lahko dobi. Tukaj imamo livarno, v kateri imamo precej naročil od vlade. V tej livarni delajo večinoma naši rojaki ter pomagajo Strieu Samu v tej sveti vojni za demokracijo proti militarizmu in avtokratični vladi Nemčije, ki hoče biti vladarica celega sveta.

Na društvenem polju zelo dobro napredujemo, ker imamo 9 podpornih društev, katera dobro napredujejo v članstvu in v finančnem oziru. Dne 30. majnika smo ustanovili družbo v prid Narodnega Doma. Seje so se še precej vdeležili ter je bil izvoljen začasni odbor. Naprošena so vsa slovenska dru[illegible]

katera se vrši v nedeljo 9. junija ob 7. uri zvečer v Gačnikovi dvorani, da lahko potem povedo društvenikom namen in cilj Narodnega Doma. Vljudno so povabljeni tudi vsi drugi rojaki, kateri še niso pri nobenem društvu, posebno pa vabimo naše slovenske trgovce, da lahko naznanijo rojakom, kateri niso bili na seji ter ne vedo, kaj se sklene na seji.

Ker je začetek vsake stvari bolj težak, tudi delo za Narodni Dom ne bo lahko. Upam pa, da se bo stvar dobro vpeljala. V naši naselbini je treba samo ene reči in to je sloga. Ako bodo društva delovala z odborom Narodnega Doma ter pojasnila članom pomen in korist, bo delo skrajšano, ker v slogi je moč.

Za danes naj zadostuje. Upam, da bo prihodnja seja v prid Narodnega Doma v obilnem številu obiskana. Torej na svidenje dne 9. junija!

Michael A. Pogačnik.

Preganjanje bivšega poslanca in župana Ivana Hribarja.

(Interpelacija vložena od Jugoslovanskega kluba na celokupno vlado.)

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on June 4, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Začetkom svetovne vojne so videli nemško-nacijonalni nasprotniki bivšega ljubljanskega župana Ivana Hribarja dano priliko, da se maščujejo nad njim zaradi njegovega dolgoletnega delovanja v prid slovenskemu narodu. —

Na prizadevanje policijskega ravnateljstva v Ljubljani, kjer se višji komisar dr. Skubl že leta in leta trudi, da zbere dokaze o veleizdaji v Ljubljani, je bil Hribar 17. avgusta 1914. aretiran in izročen deželnemu sodišču v Ljubljani. Od iste policijske oblasti sestavljena ovadba (21. in 22. avgusta 1914) je klasična primera, kako zna policija, če nima dokazilnega materijala, dati različno obliko svojim neutemeljenim sumničenjem, da povzroči učinek, namenjen površni sodbi. Tako imenuje policija g. Hribarja kot "politično ne zadosti zanesljivega". Temu se ne čudimo. To je storila v tolikih slučajih in brez najmanjših konkretnih dejstev, da se nam zdi popolnoma samo ob sebi razumljivo, da je to staro pravo uporabila tudi proti g. Hribarju. Ovadba pravi nadalje, da obstoja proti g. Ivanu Hribarju že dolgo sumnja veleizdajniških stikov z Rusijo in Srbijo. To dolgotrajno osumničenje naj torej nadomesti dokaze. Drugega, kakor da se je g. Hribar vozil ves čas po celi Evropi, ni mogla policija najti. Ovadba očita g. Hribarju tudi, da je kompromitujoči materijal še pravočasno uničil ali pa spravil na varno. Za policijo je torej dokazano, da je eksistiral tak materijal. Za obtoženca je obremenilno, da se ta materijal ni našel.... Pri tem pozablja policija, da trdi sama, da je že dolgo sumničila, pozablja, kar ve vsak, da so že mesece in mesece nadzirali njegovo korespondenco. Tudi staroslavni panslavizem navaja policija. Iz profesorja na petrogradski vojaški akademiji napravlja ovadba kar pod roko generala da to slučajno znanje pokaže v nevarni luči. Višek pa dosega ovadba v trditvi, da je znane demonstracije od 17. do 20. septembra 1908 v Ljubljani sklenil kongres slovenskih časnikarjev, ki se je vršil to leto v Ljubljani! Vsako ve, da so bili nemiri v Ljubljani samo reakcija na napade na Slovence v Ptuju. Tudi g. Skubl ve to. Trdi pa drugače, da bi mogel svojo denuncijacijo podpreti in prikriti.

Nadalje trdi policija, da se je gospod Hribar neprostovoljno umaknil iz javnega življenja. S tem namigava na dejstvo, da l. 1910. cesar Hribarja ni potrdil kot župana. Lahko si mislimo, kako neljubo je bilo c. kr. oblastim, ko se je g. Hribar v vlogi 7. decembra 1914., da osveti ta dogodek, skliceval na izjavo fem. Potioreka, da so bile celo vojaške oblasti prepričane, da so visoki krogi nasedli intrigam dr. Šušteršiča.

Torej vse trditve nepodprte z dejstvi. Zato prihaja dr. Skubl končno s konkretno obdolžitvijo, da je Hribar opetovano konferiral s Pašičem. Dokaza seveda ne more prinesti. Preiskava je podala takoj neistinitost te obdolžitve. Ker pa bi pomenilo prehitro ustavljenje kazenskega postopanja za policijo težko blamažo, so pričeli zadeve zavlačevati pod pretvezo, da gotovih aktov, ki so za razjasnitev položaja neobhodno potrebni, ni mogoče najti.

Ker mu je primanjkovalo luči, zraka in gibanja, je g. Hribar zbolel ter se mu je vlila kri. Bilo je to koncem novembra. Hribar je bil takrat v 62. letu. Sodni zdravnik je mral seveda potrditi, da obstoja nevarnost za njegovo življenje. To bi bilo tem gospodom vendar silno, če bi bil Hribar v ječi umrl. Težka bolezen je pomagala in v par dneh so bili akti, ki jih prej ni bilo mogoče najti, na razpolago in preiskava ustavljena.

Hribarja pa niso izpustili. Najprej so vprašali vojaško oblast, ali predlaga interniranje. Tri tedne je moral Hribar ostati v policijskem zaporu. Da je zagrešil s tem voditelj policijskega ravnateljstva zločin zlorabe uradne oblasti in utesnitve osebne svobode, tega poklicani varuhi zakona niso uvideli. Ko je končno vojaštvo izreklo, da nima ničesar proti temu, da se Hribar izpusti, je smel prosto stanovati v Ljubljani. Zaradi svoje bolezni se je hotel preseliti v Barkovlje pri Trstu, kar je povzročilo oblastim zopet največje skrbi, dasiravno je izjavil takratni namestnik v Trstu princ Hohenlohe, da prevzema popolno odgovornost za g. Hribarja. Začetkom 1915. je "Kriegsueberwachungsamt" namesto, da bi bil Hribarju dovolil preselitev v Barkovlje, bivšega poslanca v interesu nadaljevanja vojne interniral. Zaprli so ga v policijski zapor in 2 meseca pozneje so ga poslali v trg Abtenau pri Solnogradu. Tam je ostal do konca maja 1917. konfiniran. Pa tudi tam mu niso dali miru. Vsak dan se je moral zglasiti pri orožništvu in poleg tega ga je nadzirala vsa njegova okolica. Sprehajati se ni smel delj, kakor od enega konca trga do drugega. Posetov ni smel prejemati, oziroma, kdor ga je hotel obiskati, je moral iti prej dolgotrajno birokratično inštančno pot, nakar je smel govoriti z g. Hribarjem v nadvzočnosti nadzorovalne osebe, toda le ne v njegovem maternem jeziku. Tu vidimo, kako so oblasti neprestano kopičile zločine. Tudi ko je bila konfinacija preklicana, se Hribar ni smel vrniti domov. Še ni bilo zadosti maščevanja. Šele ko je koncem novembra 1917. Kranjska izločila iz ožjega vojnega ozem[illegible], se je mogel vrniti v Ljubljano. Samo ob sebi razumljivo je, da je trpel g. Hribar vsled dolgotrajnega zasledovanja ne samo na svojem zdravju, marveč da je imel tudi materijelno škodo. Pravi vzrok, zakaj so g. Hribarja tako vstrajno zasledovali, je pač iskati v tem, da so hoteli kaznovati njega za njegovo delovanje, jugoslovanski narod pa ostrašiti z udarcem proti enemu njegovih voditeljev ter ga tako ukloniti nemškonacijonalnim namenom.

Začetek nove dobe za zatirane narode Avstro-Ogrske

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on June 4, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Skozi štiri leta so zastopniki zatiranih narodov iz Avstro-Ogrske, oni, ki so bili tako srečni, da so o pravem času ušli iz levovega žrela, pravili svetu o strahotah in trpljenju njihovih narodov v sužnjosti. Neizmerna literatura, ki se peča z najgršim madežem človeške zgodovine, je preplavila svet. Težko delo teh brezdomovincev se je zdelo še težje, ko se je moralo boriti proti spletkam skrite in tajne diplomacije, ki je še vedno določala usodo narodov.

Kmalu po izbruhu svetovne vojne so se pojavili v Parizu, Londonu in v Italiji nekateri naših najzmožnejših ljudi, ljudi, ki smo jih videli v stari domovini v zvezi z vsakim pokretom, ki je bil v korist ne samo jugoslovanskega naroda, temveč tudi vsega človeštva.

Ti možje, ki so po sarajevskem umoru začutili, da se zbirajo oblaki nad jugoslovanskimi zemljami, so, poznavajoč namere Avstro-Ogrske, natihoma odšli ter se sestali v inozemstvu, kjer so leta 1915 ustanovili JUGOSLOVANSKI ODBOR.

Če hočemo pravilno ocenjevati delo tega Odbora, moramo predvsem poznati vso ogromno množico knjig, brošur in člankov, napisanih od članov tega Odbora po vsem širnem svetu in v vseh svetovnih jezikih. Upoštevati ta Jugoslovanski Odbor more samo in mora vsak oni, ki se je seznanil z vsemi številnimi zaprekami, ki so se stavile temu Odboru in ki so se zdele včasih nepremostljive.

Jugoslovanski Odbor je imel težko stališče in mnogokrat ni dobil priznanja vsled nepoznavanja in vsled tega, ker so bila sredstva omejena ter je manjkalo ljudi, da bi pojasnjevali delo, ki danes rodi sadove...

Iz stare domovine prihajajo glasovi složnega naroda, ki ne pozna strank, razven stranke združenega slovenskega naroda. Ta združeni narod tam danes odklanja besede vseh onih avstrijskih vladnih vsiljivcev, ki že danes hočejo zapeljevati Jugoslovane s tem, da jih vprašujejo, kaka bo ta država Jugoslovanov, kdo bo minister in kdo bo od treh delov naroda imel prednost. Narod odklanja vsa ta vprašanja ter si stavi samo eno nalogo: OSVOBODITI SE IN DOSEČI NAJPREJ TO DRŽAVO!

In na vse to, na vse zlate upe, ki so se v nas pojavljali vedno, kadar smo čitali o neizprosni odločnosti našega naroda v domovini, naših mož in žena, dečkov in deklic, skratka vsega, kar misli, prihaja venec: PRIZNANJE URADNE AMERIKE ONEGA POKRETA, K! SE MORE URESNIČITI SAMO NA RAZVALINAH AVSTRO-OGRSKE.

Ameriško zunanje ministrstvo naznanja vsej ameriški javnosti potom časopisja, da je vlada Združenih držav z velikim zanimanjem sledila konferenci, ki se je v mesecu aprilu vršila v Rimu med zastopniki avstrijskih Slovanov ter med Italijani in Jugoslovani ter Čeho-Slovaki. Ameriška vlada naznanja, da ima jako resne simpatije in naklonjenost za narodne aspiracije Jugoslovanov in Čeho-Slovakov.

Ta konferenca je sledila pogajanjem, ki so se vršila prve dni v aprilu v Londonu na Angleškem med Jugoslovanskim Odborom, ki ga je zastopal dr. Ante Trumbić, njegov predsednik, ter med Andrejom Torre, odposlancem in članom italjanskega parlamenta, ki je obenem predsednik "Društva za sodelovanje potlačenih narodov".

Ta konferenca je rodila uspehe, ker so Italjani odnehali od svojih pretiranih zahtev z ozirom na jugoslovanske dežele, vsled česar je bil zagotovljen tudi uspeh rimske konference in sedanje priznanje jugoslovanskih narodnih aspiracij s strani ameriške vlade.

Težko je že danes presoditi vse dalekosežne posledice, ki jih bo imelo to priznanje. Eno je gotovo, da bodo vsi oni Jugoslovani, ki so lojalni Ameriki, a še ne državljani, avtomatično postali zavezniki Amerike, vsled česar je potrebno, da začno delovati Slovenci v Ameriki z vsemi in podvojenimi silami skupno s Hrvati in Srbi ter so zbirati okrog SLOVENSKE NARODNE ZVEZE, ki deluje v zvezi z Jugoslovanskim Odborom v Londonu, in koje edini cilj je ta, da pomaga kruto tlačenim rojakom v domovini, ki so se odločili raje umreti, kakor pa odjenjati samo en palec od svojih upravičenih zahtev po SVOBODNI, DEMOKRATIČNI TER OD VSEH TUJIH VPLIVOV PROSTI NARODNI DRŽAVI — JUGOSLAVIJI.

Nova uporaba premoga.

"Frankfurter Zeitung" poroča, da je večje število važnih premogarskih, železninarskih in električnih družb v nemški Vestfaliji sklenilo ustanoviti v Kolinu velik laboratorij v namenu, da se razvije metode, potom katerih bi bilo mogoče spraviti iz premoga olje in nitrogen, predno bi se premog porabilo v kurilne svrhe. Novi laboratorij naj bi prevzel delo manjše eksperimentne postaje, ki je bila dosedaj na delu v premogovnikih samih ter izvršil procese, katere se je že deloma izdelalo v starem laboratoriju. Kolinski zavod se bo prav posebno pečal s kemičnimi lastnostni katrana ter z razvojem procesov, potom katerih bi bilo mogoče dobiti iz njega koristne produkte. Eden izmed ciljev je tudi ustvariti električni tok, ki bo cenejši kot oni, katerega se proizvaja s pomočjo premoga.

Naši zastopniki,

kateri so pooblaščeni pobirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda". Naročnina za "Glas Naroda" je: za celo leto $3.50, za pol leta $2.00 in za četrt leta pa $1.00. Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel in jih rojakom priporočamo.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.
Denver, Colo.: Louis Andolšek in Frank Škrabec.
Leadville, Colo.: John Hočevar.
Pueblo, Colo.: Peter Culig, John Germ, Frank Janesh in A. Kochevar.
Salida, Colo. in okolica: Louis Costello.
Somerset, Colo.: Math. Kernely.
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.
Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič.
Chicago, Ill.: Jos. Bostič, Jos. Blish in Frank Jurjovec.
Joliet, Ill.: Frank Bambich, Frank Laurich in John Zaletel.
La Salle, Ill.: Matija Komp.
Livingston, Ill.: Mih. Cirar.
Mascoutah, Ill.: Fr. Augustin.
Nocomis, Ill. in okolica: Math Gaishek.
North Chicago, Ill. in okolica: Anton Kobal in Math. Ogrin.
So. Chicago, Ill.: Frank Černe.
Springfield, Ill.: Matija Barborič.
Waukegan, Ill. in okolica: Math Ogrin in Frank Petkovšek.
Cherokee, Kans.: Frank Režisnik.
Franklin, Kans. in okolica: Frank Leskovic.
Ringo, Kans.: Mike Pencil.
Kitzmiller, Md. in okolica: Frank Vodopivec.
Baltic, Mich.: M. D. Likovich.
Calumet, Mich. in okolica: M. F. Kobe, Martin Rade in Pavel Shaltz.
Detroit, Mich.: Paul Bartel.
Chisholm, Minn.: Frank Govže, Jak. Petrich.
Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouže, Jos. J. Peshel, Anton Poljanec in Louis M. Perušek.
Eveleth, Minn.: Louis Govže in Jurij Kotze.
Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.
Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
Great Falls, Mont.: Math. Urih.
Klein, Mont.: Gregor Zobec.
Roundup, Mont.: Tomaš Paulin.
Govanda, N. Y.: Karl Sterniša.
Little Falls, N. Y.: Frank Masle.
Barberton, O. in okolica: Math. Kramar.
Bridgeport, O.: Michael Kočevar.
Collinwood, O.: Math. Slapnik.
Cleveland, O.: Frank Sakser, Jakob Debevc, Chas. Karlinger, Frank Meh in Jakob Resnik.
Lorain, O. in okolica: Louis Balant in J. Kumše.
Niles, O.: Frank Kogovšek.
Youngstown, O.: Anton Kikelj.
Oregon City, Oreg.: M. Justin in J. Misley.
Allegheny, Pa.: M. Klarich.
Ambridge, Pa.: Frank Jakše.
Besemer, Pa.: Louis Hribar.
Broughton, Pa. in okolica: Anton Ipavec.
Burdine, Pa. in okolica: John Demšar.
Canonsburg, Pa.: John Kokilich.
Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk, Vid Rovanšek.
Claridge, Pa.: Anton Jerina in Ant. Kozoglov.
Export, Pa.: Louis Supančič.
Forest City, Pa. Mat. Kamin in Fr. Leben.
Farell, Pa.: Anton Valentinčič.
Greensburg, Pa. in okolica: Frank Novak.
Hostetter, Pa. in okolica: Frank Jordan.
Imperial, Pa.: Val. Peternel, box 172.
Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.
Luzerne, Pa. in okolica: Anton Osolnik.
Manor, Pa. in okolica: Fr. Demšar, **Moon Run, Pa.:** Frank Maček in Fr. Podmilšek
Pittsburgh, Pa. in okolica: U. R. Jakobich, Z. Jakshe, Klarich Mat., I. Magister.
Ralphton, Pa. in okolico: Martin Koroshetz.
Reading, Pa. in okolica: J. Pezdirc.
South Bethlehem, Penna.: Jernej Koprivšek.
Steelton, Pa.: Anton Hren.
Turtle Creek, Pa. in okolica: Frank Schifrer.
West Newton, Pa.: Josip Jovan.
Wilock, Pa.: J. Peternel.
Murray, Utah in okolica: J. Kastelič, **Black Diamond, Wash.:** G. J. Porenta.
Davis, W. Va. in okilica: John Brosich.
Milwaukee, Wis.: Andrew Fon in Josip Tratnik.
Sheboygan, Wis.: John Stampfel in H. Svetlin.
West Allis, Wis.: Anton Demšar in Frank Skok.
Rock Springs, Wyo.: Joe Yugovic, A. Justin in Valentin Marcina.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK
638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, špecijalist v Pittsburghu, ki ima 25-letno prakso v zdravljenju vseh moških bolezni.

Nastrupljenje krvi zdravi s glasovitim 606, ki ga je izumel dr. prof. Hrlich. Če imate mozolje ali mehurčke po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izdalil vam bom kri. Ne čakajte, kar ta bolezen se nalese.

Vse moške bolezni zdravim po skrajšani metodi. Kakor hitro opazite, da vam prenehaje zdravje, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam ga bom zopet povrnil.

Hydrocele ali vodnik kile ozdravim v 25 urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročije bolečine v krilu in krbtu in včasih tudi pri puščanju vode, ozdravim v gotovosti.

Revmatizem, trganje, bolečine, otekline, srbečica, škrofie in druge kužne bolezni, ki nastanejo vsled nečiste krvi ozdravim v kratkem času in ni potrebno ležati.

Uradne ure: vsakdan od 9. ure opoldne do 2. zvečer; v petkih od 9. opoldne do 6. popoldne; ob nedeljah od 11. opoldne do 2. popoldne.

Š pošto ne delam. — Pridite osebno. — Ne pozabite ime in številko!

Zdravim samo moške osebe.

ČAŠČENJE FATHER MOLLINGER-JA.

Desettisoči so sprejeli njegov izvrstni sistem naravnega zdravljenja. Sestavine njegovega slavnega rastlinskega čaja so izza pradavnih časov.

Nobeno človeško delo ne more nadomestiti naravnega proizvoda.

Bolni ljudje so razkrili čudovito medicinsko znanost Father Mollinger-ja, ko je bil on duhoven v zapadni Pennsylvaniji. Njegov uspeh pri zdravljenju bolnih je povečal njegovo slavo. Tekom zadnjih dni njegovega življenja je iskalo dnevno do 10.000 bolnih ljudi njegove pomoči. Vsega skupaj je napisal nad 80.000 receptov. Med njimi je bil najznamenitejši recept njegovega SLAVNEGA RASTLINSKEGA ČAJA. On sestoji iz vseh zdravilnih pomoči, ki jih nudi mati narava kot so zelišča, rastline, korenine itd. Za bolezni želodca, jeter, obisti, revmatizma, zaprtje, neprebavo, glavobol, je brez vsake primere. On odstrani strupe iz telesa in napravi telo sposobno tekmovati navalu bacilov. Zavoj za en dolar traja pet mesecev. Piši danes ter pošlji $1 v gotovini v znamkah ali money order.

Za zavarovanje pošlji še posebej 10c. Lahko pa tudi plačaš na pošti, če ti pošljemo C. O. D.

MOLLINGER MEDICINE CO.
21 Mollinger Bldg.,
14 East Park Way N. S. Pittsburgh, Pa.

Previdne gospodinje
imajo doma vedno eno steklenico
Dr. Richterjevega
PAIN-EXPELLER
Zanesljivo sredstvo za vtrenje pri revmatičnih bolečinah, prehladu, zavstavljenju itd.
Jedino pravi s varstveno znamko sidro.
35c. a50c. v lekarnah in naravnost od
F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington Street. New York, N. Y.

Slučaj g. Hribarja je dokaz javne sovražnosti državnih in vojaških oblasti proti našemu narodu. Vprašamo torej celotno vlado, ali hoče eksemplarično prijeti krivce policijske in sodne uradnike ter odgovorne osebe za zločinsko delovanje "Kriegsueberwachungsamta" ter dati g. Hribarju popolno zadoščenje.

Anglija in Francija združeni v ligi žrtvovanja

OBA NARODA STA NA PREDVEČER NADALJNE BITKE, S KATERO SE NAMERAVA LOČITI NJIH ARMADE, SKLENILA, DA HOČETA ZMAGATI NAD GROBOVI SVOJIH MEDSEBOJNIH POMEŠANIH MRTVIH.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on June 4 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Piše **P. W. Wilson.**

Nahajamo se na predvečer nadaljne bitke in angleška armada, angleški narod, pozdravljata Francijo in Focha. S propagando in prilizovanjem je skušala Nemčija ločiti nas, a Nemčija ni bila uspešna v tem.

Po štirih letih vsega se borimo rame ob rami. Naši ministrski predsedniki razumevajo drug drugega, naši generali se razumejo med seboj in naši delavci razumejo drug drugega. V svojem sklepu smo eden; enotni smo tudi v svojih izrazih vojne izmučenosti ob gotovih prilikah. Enoten je tudi pozdrav, ki ga pošiljamo svojim amriškim tovarišem.

Če bi nas mogla Nemčija pobiti na tla, bi umrli skupaj ter delili en grob. Če se izvrši kak masaker v kaki francoski cerkvi, mu sledi takoj masaker v kaki angleški bolnici. Liga agonije obstaja celo med našimi nedolžnimi žrtvami...

Normansko zavojevanje je napravilo Anglijo veliko.

To je pravi čudež. — V temperamentu smo si popolnoma nasprotni. Skozi tisoč let nismo mogli priti do tega, da bi ljubili drug drugega.

Anglež je Saksonec in Danec, z majhnim primeskom keltske krvi. Če je Anglija velika je raditega, ker se je večina njenega naroda, neizobraženega in tršatega, — podvrgla normanskemu zavojevanju ter postala podložna francoskemu plemstvu ter strogi disciplini francoskega fevdalizma.

Bila je Francija, kateri je dolgovala svoje brezprimerne katedrale, gradove in cerkve. Inspiraciji sv. Ludovika je dala domačo obliko ter napravila iz Westminster Abbey ter York Minster resnično narodna svetišča.

Njen dolg pa ni vsled tega nič manjši in le malo ljudi se spominja, da je bil sestav stare poslanske zbornice, kjer sta govorila Pitt in Fox, sličen sestavu St. Chapelle v Parizu, kajti še danes lahko primerjate kripti obeh poslopij. Oficijelni jezik našega plemstva je še vedno — stara francoščina. Ni je postave v našem zakoniku, katere bi naši kralji in kraljice ne odobrile tudi v francoščini. S francoskimi izrazi naročamo obede ter dajemo izraza svojim geslom na praporih. V francoščini kličemo še danes: Dieu te Mon Droit! (Bog in moja pravica) in — Noblesse Oblige.

Res je, da sta se nahajali skozi osem stoletij Anglija in Francija v vojni, razen v časih premirij. Francija je bila prijateljica Škotske, prijateljica Irske, prijateljica Amerike proti — Angliji. Do gotove mere je treba delati odgovorne za to Normane in Plantagenete. To so bile dejanski francoske državljanske vojne z Anglijo kot fevdalnim priveskom.

Kot deček sem rad čital o bitkah pri Crecy, Poitiers in Agincourt ter sem še sedaj ponosen na plemenite poteze, katere pripisuje Shakespeare svojim junakom. — Kljub vsemu temu pa je največja junakinja v zgodovini Anglije — Joan of Arc... Mi spoštujemo kraljico Elizabeto. V kraljici Viktoriji smo našli mater narodov. Devica Orleanska, ki združuje danes molitve francoskih duhovnikov in francoskih meščanov, pa je ena izmed onih redkih, nežnih, tragičnih in zmagoslavnih postav — mislim celo, da je povsem edina v krščanskih analih, — katero si upamo oboževati. —

Napori Anglije, da se drži Francijo razdeljeno in razbito tekom Srednjega veka, so bili zločini kraljev, v kojih žilah se je pretekalo veliko francoske krvi. Simpatije Angležev pa so se izpremenile vspričo romanov Sir Walter Scotta, ki je, pišoč v času še vedno v strahu pred Napoleonom, podal v svojem romanu "Quentin Durward", konečno sliko Ludovika XI., onega čudnega monarha, ki je dosegel enotnost Francije.

Kot slikar srednjeveškega režima je moral Scott pisati to povest kot iz Francije ven.

Narod ni imel takrat nobene besede.

Glede dolgih vojn sedemnajstega in osemnajstega stoletja, ki so ločevale Anglijo od Francije, nisem pripravljen reči, da zadene Anglijo vsa krivda. Krivdo je treba razdeliti precej enako med naše kralje in njih napake. Ko pa je prišla francoska revolucija, se je razkrilo vso bedastočo angleškega torizma.

To je bilo mogočno, presenetljivo povdarjanje človeške svobode.

Nemčija tega ni rada videla. Burke, ki je razumel Ameriko, je razumel le rojalizem v Franciji. Carlyle in Delloc nista bila še rojena. Angleški dvor, parlament in svečeništvo — kajti angleški narod ni imel niti besede niti glasu v tej zadevi, — pa so se pridružili splošnemu kričanju proti francoski svobodi, pripravili Pariz do izgredov ter prisilili republiko, da se je branila samo sebe z — mečem Napoleona.

To je bil oni zločin proti luči, katerega popravlja sedaj na milijone angleških vojakov. Petindvajset let vojne je oslabilo Francijo. V primernem času je vstala tudi Nemčija, da nadaljuje s procesom poniževanja Francije ter z uničevanjem njenega brezprimernega ugleda.

Kaj bi lahko postalo krščanstvo, če bi Francija in Anglija delali skupaj, mesto da se borita druga proti drugi, odgovor na to prepuščam domišljiji. Te vojne pa vsaj niso pustile za seboj uničenega sveta. Skozi vse te vojne je ostala katedrala v Rheimsu ljubka in cela.

Napoleon, nalik lordu Elgin, je včasih pobral kake stvari, vendar pa ni mandral umetnosti. Izvojeval je bitke, ki so, v celoti rečeno, oprostile nasprotnika.

To je tudi vzrok, zakaj je danes Napoleon tako popularna figura v Angliji. On je neizčrpljiv. Naš Winston Churchill, nalik lordu Roseberry, zbira vse, kar more najti glede Napoleona. Knjige glede Napoleona polnijo naše knjižnice. Vsako novo se oceni na dolgo in široko ter poželjivo čita.

Prva posledica, da se je dalo našemu narodu svobodno pravico, je bila, da smo se borili leta 1851 ne proti Napoleonu, temveč na — njegovi strani. Kljub dogodku v Fashodi smo živeli skozi celo stoletje v miru in harmoniji s Francijo. Leta 1870 je uživala Francija brez dvoma naše simpatije, a naša zveza z Nemčijo je bila še vedno močna ter nismo poznali Nemčije tako dobro kot jo poznamo danes. —

Možje, ki so dovršili spravo s starodavnim nasprotnikom, so bili lord Lansdowne, ki je francoskega pokolenja, sir Henry Campbell Bannerman, ki se je poglobil v francosko literaturo, ter kralj Edvard, ki je bil prevzet od francoske dvorljivosti in mikavnosti. Nihče ne bo zanikal, da ugaja francoski pogum tudi Lloyd George-u.

V tem skrajnem trenutku, ko trpi nadaljno francosko mesto — Amiens — vse grozote barbarstva od strani onega dela Evrope, ki ni nikdar prišel pod civilizatorični vpliv Rima in njega cesarstva, je Francija lahko zagotovljena, da se jo udano in hvaležno ceni. Ona ne potrebuje zagotovila njenega nadkriljevanja. To zagotovilo je že davno dano. Anglija ima cesarstva, trgovino, parobrodstvo, a vse to se riskira, vse to se zastavlja za Francijo. Tej zastavi pa so dodale Združene države dodatno obveznico, ki je enaka originalni obveznici.

VSI NARODI STRNJENI SKUPAJ ZA FRANCIJO.

Lahko si mislim, da nekateri Francozi visokega duha in velikega ponosa zelo trpe, ko vidijo tuje čete na svojih tleh. Oni pa naj mislijo na to, koliko stotisočev teh junaških mož bo za vedno spalo v bližini vasi ter pod rušo, katero bosta Bog in človek vrnila francoskemu narodu kot njega dedščino. Vprašajo naj se, če je bil v dolgi zgodovini človeškega rodu kdaj kak narod, ki je zbral v notranjosti svojih meja toliko junaških branilcev in iz tako oddaljenih dežel. Pod nikakim pritiskom pogodb, temveč edinole vsled instinkta, ki se je razširil po celem svetu, so danes vsi narodi sveta, razven naših sovražnikov, združeni v bitki za Francijo.

Anglija nima nikakega Dantona, Lafayetta ali Gambette. V tem boju hočemo najboljše, kar je v Angliji, in v taktu je Francija brez vsake primere. Ona ve iz lastne krvave skušnje, kaka muka je naložena narodu, ki trpi take izgube, kot so zadele Anglijo. Francija je prva korakala skozi dolino smrtnih sence. Sedaj je na vrsti Anglija. Pa naj poudarjam še to točko. Vojna je starejša, kot pa je bila takrat, ko je postavila Francija svoj sijajni vzgled, kar pomeni, da pada posebno breme na angleška ramena, ki morajo biti izmučena.

Dostaviti pa hočem še nekaj več. Glede veliko vprašanj, tikajočih se strategije, možne sile, tajnih pogodb in diplomatičnih zbližanj, se razpravlja sedaj in Francije, vplivajoč na svetovne ideale, navdušujoč, ogrevajoč, vabeč k spravi in pomoči. Latinska civilizacija starega sveta in novega bo spojena z anglo-saško civilizacijo in skupno bosta reševali velike probleme Afrike in Azije, ki so postali tam tako nujni. Taka liga ne bo ekskluzivna, razven proti tiranstvu ter tevtonskim narodom, — če se ozremo daleč v bodočnost, — dokler ne bodo pokazali z odkritosrčnostjo in popravo, da so sposobni za članstvo. To pa ni položaj, katerega smo že dosegli. Za trenutek pa zadostuje, da sedita Francija in Italija obisti nizi z Združenimi državami ter Anglijo na delu glede rojstva nove dobe, ki pa bo nekaj več kot navadna mirovna pogodba ko prekinjenje sovražnosti. Nova doba je že v postanku, — pozitivna, gradeča in zroča vnaprej ter ta vizija, katero vidijo francoske oči tako razločno in ostro, navdušuje danes miljone mož v združeni armadi, ki mirno in z veseljem pričakuje vsakega udarca, ki bo padel.

Razne vesti

Nekaj o Kočevarjih.

Valvasor, dr. Lechner in Menzel trdijo, da so naši nemški Kočevarji ostanek Gotov, dočim misli Zeus, da so le ostanek Vandalov, kar bi imel skoro prav. Nemec Elze pa celo trdi, da so najstarejše nemško pleme Kočevarji. Dunajski profesor Schroer je preiskal Kočevsko in na temelju tega trdi, da so Kočevarji pomešani bavarsko-avstrijski Nemci s Franki. Pokrajine, ki se danes prištevajo za Kočevarje, so bile že pred letom 1463. naseljene s Slovenci, kar nam svedočijo imena Windischdorf, Goteniz (Kotnica), Resen (Resje), Morobiz (Borovec), Gradez, Rieg (Reka), Ribnik, Malgern (Mala Gora), Kotschen (Koče), Skrill (Škrilj), Plesch, Pogorele, Tappelwerch (Topli vrh), Rodine, Grintowitz, Kletsch, Pöllandl (Poljanice), Wretzen (Brezje), Lag (Log), Bistrica, Drandul (Travni log) itd. Glede izvora imena Kočevje so si zgodovinarji nasprotni. Valvasor izvaja to ime od pozdrava "Gut Segen" (kočevsko: Gott žegen). Sumi pa od besede Goščevje. Najvrjetnejša bo pač razlaga od besede koča. Tudi mestni grb iz leta 1471. nosi ime Kotschew. Jezik Kočevarjev je silovita grda nemščina, tako da ga pravi Nemec brez tolmača absolutno ne more razumeti. Največ besed so si izposodili od Slovencev. Karakterističen primer.

V neki šoli je rekel kočevarski učitelj učencem: "Der Esel strauchekte und fiel ins Wasser." Toda otroci tega niso razumeli, zato je učitelj moral povedati slovensko: "Osel se je spodtaknil in padel v vodo." Tedaj so otroci razumeli in prestavili v kočevsko nemščino: "Ažele trčen an grčen at filetes zboser."

Poudarjamo, da stanujejo Kočevarji na Kranjskem, kjer nimajo Slovenci na Kočevskem, čeprav so v nekaterih krajih v večini, nobenih slovenskih šol, dočim v slovenskih narodnih manjšinah niti ne govorimo. (Slovenec.)

"Žena",

srbski ženski list, ki je bil začetkom vojne ustavljen, prične izhajati v Novem Sadu na Ogrskem.

ČLANICE AMERIŠKEGA BOLNIŠKEGA ZBORA.

Left to Right—DR. M. E. V. FRASER, DR. MARY GETTY, DR. KATE A. DOHERTY, MRS. L. M. TOUZALIN, DR. BARBARA HUNT, MRS. L. E. BRASCHI and MISS N. A. MERRICK.

Razne novice iz stare domovine

Padel na bojnem polju.

Franc Žagar iz Rudnika štev. 5 pri Ljubljani je dne 25. januarja žrtvoval svoje mlado življenje na bojišču. Počiva v Carbonare pri Pridentu na Tirolskem.

Za denar ni ljudem danes nič.

To se vidi že iz tega, da jih mnogo manj prosi za razpisane ustanove, nego včasih. Zdaj n. pr. razpisuje ljubljanski magistrat že vdrugič Jožefe Jallenove ustanove za sirote, letnih 84 kron do 14. leta, ker na prvi razpis sploh nihče prošnje vložil ni! (Po Slovencu.)

Slovenski koncert na Dunaju.

Anton Trošt, klavirski virtuoz, je priredil dne 7. februarja letos samostojni koncert z izbranim vsporedom v mali dvorani "Konzerthausa". To je bil prvi samostojni klavirski večer slovenskega umetnika, ne samo na Dunaju, temveč v slovenski javnosti sploh. Z neumornim delom si je priboril Trošt, zapustivši ob izbruhu vojne Glasbeno Matico v Ljubljani, tudi na Dunaju pozicijo, ki mu že sedaj omogoča prirejati samostojne koncertne prireditve, s katerimi si bo napravil lepo ime. (Po Slovencu.)

Načrt Ljubljane.

Vsled razpisa vojnega ministrstva z dne 23. januarja 1918 štev. 578. je razpečavanje načrta stolnega mesta Ljubljane zopet dovoljeno.

Domači zakoli goved.

Slovenec poroča: Pišejo nam: Glede članka "Kranjskega dež. nesta" v "Slovencu" od 24. jan. si kot kmet pripomnil: V resnici se je v deželi precejšnje število živine poklalo kot ponesrečeno, toda tukaj ni kmet lahkomiselno ravnal, marveč ga je do tega dovedlo silno pomanjkanje klaje. Kajti ta malenkost klaje, kar je je v hudi suši prirastlo, je vojaška oblast takoj odtegnila za sosko fronto. Zraven tega je pa še nekaj drugega. Zima se je bližala, sanja ni dobiti za hudo silo, razven če jo je kdo usujarju poleg denarja še z drugim blagom obilo poplačal. Ni torej čuda, če se je konu kaka stara sivka ali dimka udavila ali si nogo strla itd., in že je šla koza k strojarju, da jo za silo ustroji. Naj bi se torej kmetu domače klanje ne štelo v zlo, kajti v skrajni sili si mora sam pomagati, ko se od drugod ne nadeja nikake pomoči.

Hrvatski frankovci.

Hrvatska stranka prava ali takozvani frankovci so imeli dne 21. februarja 1918 stranski shod v Zagrebu. Za načelnika stranke je bil izvoljen dr. Aleksander Horvat. (Slovenec, 25. febr.)

Bog je samo eden.

"Kurver Illustrowany Codzienny" piše: Ni bogov poljskih, nemških, francoskih, ruskih — Bog je samo eden. Eden je Bog, a ta ni v službi potentatov (vladarjev). Ta eden Bog ni bog militarizma. On je naznanil mir ljudem, ki so dobre volje. Ta Bog ne izapoveduje, naj krademo in si želimo to, kar ni naše, ta Bog prepoveduje krivo pričevanje. Eden je Bog in ta je pravičen. (Zaplenjenih deset vrst.) (Slovenec, 20. febr.)

Židovski minister na Ukrajini.

Kakor poroča "Deutsche Warschauer Zeitung", je postal v ukrajinski ljudovladi minister za židovske zadeve Mojzes Lieberfarb. Tudi ukrajinski denar, karbovanec, nosi napis tudi v židovskem jeziku. (Slovenec, 25. februarja 1918.)

Šolstvo v Istri.

Italijani in večina istrskega deželnega odbora je z vso vnemo za italijansko šolstvo, dočim smo se Slovenci in Hrvati morali veliko let boriti za kako šolo, toda večinoma brez uspeha. Zato ni čudno, da je bilo in je še toliko Slovencev in Hrvatov nepismenih. Od sto ljudi je bilo nad šest let starih nepismenih: v celi Istri l. 1880. 74, leta 1900. 54; v okraju Pazin leta 1880. 60, leta 1900. 41; v mestu Rovinj l. 1880. 47, l. 1900 27; v okraju Poreč l. 1880. 80, l. 1900. 65; v okraju Koper l. 1880. 76, l. 1900. 54; v okraju Volovsko l. 1880. 76. l. 1900. 49. — Veliko boljše je na Kvarnerskih otokih. (Slovenec, 6. febr. 1918.)

Smrtna kosa.

V Ljubljani je umrl po daljšem bolehanju dne 5. februarja 1918 Avgušti Štamcar, uradnik banke "Slavije", star 60 let. Pokojnik je bil radi izbornega petja splošno priljubljen. Imel je krasen bariton in je sodeloval pri neštevilnih pevskih prireditvah.

Dne 6. februarja je umrl na Dunaju slikar Gustav Klimt, ki je svoj čas s svojimi slikami v dunajski "Secesiji" vzbudil veliko viharja; nato pa vendar prodrl in prejel cesarjevo darilo ter veliko zlato svetinjo v Parizu.

V Zagrebu je umrl vseučiliški docent Bogoljub Kerčić, star 44 l.

Poroke.

V Račah pri Mariboru se je poročil Simon Dueman, sedaj uradnik tamkajšnje Kmetske Zadruge, z gospico Grizeldo Merku, uradnico v Trstu. Dueman je bil do izbruha vojne učitelj na Ciril-Metodovi šoli pri Sv. Jakobu v Trstu. Ko je izbruhnila vojna, je postal tudi on žrtev tedanjega furorja. Bil je aretiran in izročen vojaškemu sodišču v Gradcu, ki mu je prisodilo eno leto težke ječe. Želimo mu, da bi v mladi zakonski sreči pozabil minulo trpljenje in da bi to srečo užival neskaljeno do pozne starosti. (Tržaška Edinost.)

V Račah pri Mariboru se je poročil Simon Jurman z gdč. Julijo Merhar iz Trsta.

V Trstu se je dne 9. februarja poročil dr. Josip Abram z gospico Milico Cerkvenčevo.

V ponedeljek 11. februarja 1918 se je poročil v romantičnih Gorjah pri Bledu deželni uradnik g. Milan Vavpotič s hčerko velеugledne ljubljanske rodbine Černetove, gdč. Franeko Černe.

Iščejo se:

Terezija Kurinčič, Idersko štev. 56, pošta Kobarid, išče svojega moža Antona Kurinčič, podomače Vončina. — Amalija Stres, Borjana št. 77, pošta Kobarid, poizveduje po svojem soprogu Andreju Stres ki je služil pri 4. pešpolku. — Marija Faletič, Ravna, pošta Livek pri Kobaridu, išče Marijo Vižintin iz Gorice.

Požari na Dolenjskem.

Iz Studenca pri Raki se poroča, da je gorelo ponoči 16. januarja v Križeb. Zgoreli sta dve vinski kleti z vso opravo in 1200 hektolitrov vina.

V Velikih Druščih, občina Škocijan, so 2. in 3. februarja popolnoma pogoreli trije gospodarji. Požar je uničil tudi več gospodarskih poslopij.

Pogreša se.

France Lušin, ki je služil pri 27. dom. polku, se pogreša od meseca aprila 1915. Pisal je zadnjikrat iz ruskega ujetništva iz Čistopolja, gubernija Kazan. Po njem poizveduje Frančiška Lušin v Borovnici štev. 100.

Krekov večer v Litiji.

V soboto 9. februarja se je vršil v Sokolskem Domu v Litiji umetniški koncert ob sodelovanju altistinje Glasbene Matice gdč. Sadarjeve in klavirskega virtuoza g. Ličarja. Dohodki so šli za spomenik velikega Jugoslovana dr. Kreka. (Slovenec.)

Duhovniške vesti.

Cesar je imenoval dekana in župnikažupnika v Šmarju pri Jelšah Ivana Bohanca ter dekana in župnika v Brežicah Jožefa Mesiček za častna kanonika stolnega kapitlja, tržaškega kanonika Karola Mecchia pa za stolnega dekana tržaškega kapitlja.

Tatvine v Trstu.

Policija je zasačila podčastnika Müllerja, ko je z dvema vojakoma hotel odnesti za 20,000 K usnja in čevljev. Müllerja so izročili vojaškemu sodišču, blago pa zaplenili.

Tatovi so oplenili stanovanje renjikolske družine Cagianelli v ulici Farnetto in odnesli za 10,000 kron vrednosti. — V ulici del Ponte so pa tatovi porabili kratko odsotnost gospodinje in gostilničarke Josipine Tauer in odnesli iz stanovanja za 3000 kron perila, obleke itd. — Pogrebnemu podjetju Cappellan je bilo ukradenega za 5000 kron sukna.

Odstop.

Predsednik Jugoslovanske Akademije v Zagrebu dr. T. Maretić je odstopil iz zdravstvenih razlogov.

SLOV. DELAVSKA PODPORNA ZVEZA

Ustanovljena dne 16. avgusta 1908.

Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Penn

Sedež: Johnstown, Pa.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: IVAN PROSTOR, 1098 Norwood R'd., Cleveland, Ohio.
Podpredsednik: JOSIP ZORKO. R. F. D. 2, Box 113, West Newton, Pa.
Glavni tajnik: BLAŽ NOVAK, 634 Main St., Johnstown, Pa.
1. Pom. tajnik: FRANK PAVLOVČIČ, 634 Main St., Johnstown, Pa.
2. Pom. tajnik: ANDREJ VIDRICH, 20 Main Street, Conemaugh, Pa.
Blagajnik: JOSIP ŽELE. 6502 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pom. blagajnik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. 2. Box 27. Bridgeport. Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadzor. odbora: JOSIP PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
1. nadzornik: NIKOLAJ POVŠE, 1 Grab St., Numrey Hill, N. S. Pittsburgh, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 885 E. 137th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBERŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
1. porotnik: FRANC TEROPČIČ, R. F. D. 3, Box 146, Fort Smith, Ark.
2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

Glavni urad: 634 Main St., Johnstown, Pa.

URADNO GLASILO:

"GLAS NARODA". 82 Cortlandt Street, New York City.

Cenjena društva, oziroma njih uradniki, so uljudno prošeni, pošiljati vse dopise naravnost na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pošije edino potom Poštnih, Expresnih ali Bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov. Nakaznice naj se naslovljajo: Blaž Novak, Title Trust & Quarantee Co. in tako naslovljene pošiljajo z mesečnim poročilom na naslov gl. tajnia.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kake pomanjkljivosti, naj to nemudoma naznanijo uradu glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

IZVLEČEK KONFERENČNEGA ZAPISNIKA ZASTOPNIKOV SLOVENSKIH DRUŠTEV ZA JOHNSTOWN IN OKOLICO Z DNE 26. MAJA 1918.

Po več mesečnem razmotrvanju o zvezi slovenskih društev za mesto Johnstown in okolico, je končno br. Ivan Brezovec, tajnik dr. Sv. Alojzija sklical sejo zastopnikov društev, kateri so bili v to svrho izvoljeni in pooblaščeni od svojih društev, na dne 26. maja t. l. v dvorano dr. Sv. Alojzija, po kratkem jedrnatem nagovoru na navzoče, je otvoril sejo točno ob 10. uri zjutraj, prečital je začasni dnevni red, katerega se je soglasno osvojilo, nakar se je izvolil soglasno začasni sledeči odbor:

Predsednik: Frank Podboj.
Podpredsednik: Ivan Brezovec.
Tajnik in zapisnikar: Andrej Vidrich.
Pomožni tajnik: Stefan Zabric.
Blagajnik: Gregor Hrešćak.
Nadzorniki: Frank Gabrenja, Frank Čuček in Anton Zalar.
Reditelj: Mihael Rovanšek.
Sledi pregled pooblastil zastopnikov, katere se odobri.
Zastopana so sledeča društva po svojih zastopnikih:
Za Cambria City:
Društvo Sv. Cirila in Metoda, št. 16 J. S. K. J.: Frank Gabrenja in Gregor Hrešćak.
Društvo Mirni Dom, št. 45 S. D. P. Z.: Frank Slabe.
Društvo Sv. Andrija, št. 3 S. N. P. J.: Matija Pečjak in Franc Klinar.
Društvo Sloga S. S. P. Z.: (?) Matičič.
Za Maxhom:
Skupno za vsa društva: Franc Čuček in Anton Dimec.
Za Franklin:
Društvo Zaveznik, št. 3 S. D. P. Z.: Frank Kraje in Louis Krašna. —
Društvo Danica, št. 44 S. N. P. J.: Franc Kuhovski in Ivan Turšič.
Društvo Zorislava in Slov. izobr. Dom: Frank Podboj.
Društvo Slovensko pevsko in izobraževalno Bled: Andrej Vidrich.
Za Conemaugh:
Društvo Sv. Alojzija, št. 36 J. S. K. J.: Frank Dremelj in Ivan Brezovec.
Društvo Boritelj, št. 1 S. D. P. Z.: Martin Jager in Louis Martinčič.
Društvo Delavec: Ignacij Groznik, John Kukovca in Frank Škufca.
Društvo Sinovi Slave, št. 168 S. N. P. J.: John Zupančič.
Za društva na Bon Air:
Ivan Medle in Anton Zalar

Soglasno se sklene imenovati skupščino, Zvezo slovenskih društev za Johnstown in okolico.

Namen: Gojiti medsebojno bratstvo ter skupno sodelovanje, zbliževati društva ter jih pripraviti za skupno akcijo, za okrepitev moči Slovenskega življa v Johnstownu in okolici.

Na stavljeni in podpirani predlog se soglasno sklene prirediti piknik, katerega čisti prebitek naj bi bil polovico za Ameriški Rdeči Križ, in druga polovica za Slovensko Republičansko Združenje.

Sklene se, da zastopniki poizvedo pri svojih društvih, ako ona želijo imeti tudi sprevod, kateri naj bi imel demonstrativni pomen proti sovražnim vlada Združenih držav.

Soglasno se sklene prrieditti piknik dne 22. (?) junija in sicer na Viktor Taithovi farmi v Morrelville, na katerega se pozove tudi več govornikov, ki naj bi govorili v slovenskem in angleškem jeziku.

Soglasno se sklene, da si vsako društvo izvoli štiri člane za isti dan ko se piknik vrši, isti imajo prevzeti poverjeno jm delo, katero je potrebno na pikniku, ne sme pa biti nobeden od istih zaposlen več kot po dve uri; vse delo za piknik se ima izvršiti brezplačno. Reditelj teh odborov je izvoljen br. Štefan Zabric.

V odbor za preskrbo raznih potrebščin so bili izvoljeni sledeči: Brat Štefan Zabric, Frank Grabernja in Gregor Hrešćak.

Isti imajo dajati navodila vsem društvom ter skrbeti, da tozadevni odbori vrše svojo dolžnost.

Blagajnik si sme izbrati pomočnike, da mu pomagajo pri delu za časa piknika.

Tajnik zveze ima za obvešćati društva potom njih zastopnikov.

Prihodnja seja se ima vršiti dne 17. junija t. l.; lahko se pa skliče tudi preje, ako odbor sprevidi za to potrebno.

Za bližajoči se dan 4. julija, narodni praznik Ameriške neodvisnosti, je sklenila konferenca da se vsa društva katera so zastopana na tej konferenci udeleže parade, ter z zastavami skupno vkorakajo v sprevod, kot slovenski oddelek.

Apelirajo navzoči na vse članstvo prizadetih društev, da se istega korakanja udeleži polnoštevilno. Vsako društvo naj si nabavi primerne napise in sicer v angleškem jeziku, kateri naj imajo demonstrativni namen proti avstro-nemški avtokraciji.

Zbirališče in ča sse bode pravočasno objavilo in obvestilo društva kakor hitro se bode dobilo vse podrobnosti od mestnega maršala.

S tem je dnevni red izrčpan, nakar predsednik konference zaključi sejo.

Andr. Vidrich, začasni zapisnikar.

S. D. P. Z. IN POSTAVNO PRIZNAVANJE POSLOVANJA ISTE V DRŽAVI PENNSYLVANIA.

Glavni tajnik J. S. K. J. je v zadnji izdaji glasila priobčil pismo od zavarovalnega komisarja države Penna., "katero je kratko in pove veliko" (po njegovemu razsojanju); v resnici pa le kot običajno orožje proti nameravanemu združenju.

Ponovne trditve glavnega tajnika J. S. K. J., da je S. D. P. Z. le nekako lokalno inkorporirana, niso nikakor utemeljene.

Da bodemo prej na jasnem, naj takoj začnem s situacijo.

Podporne organizacije se zamorejo v Pennsylvaniji inkorporirati le skozi okrajna sodišča (County Courts), katera edina izdajajo Charterje podpornim organizacijam v tej državi. Vse take organizacije so podvržene tozadevnemu zakonu, sprejet od državne legislature dne 6. aprila 1893, kateri določa, da izdajajo charterje inkorporacij prvega razreda (podporne org.) le okrajna sodišča v imenu države. Vse te organizacije imajo pošiljati zavarovalnemu komisarju letna poročila, kateri ima pravico iste zahtevati, ako organizacije to same od sebe ne vršijo.

Državni zakoni raznih držav so torej v tem smislu različni; v nekaterih vodi zadevo podpornih organizacij zavarovalninski komisar v prvi instanci in potem šele v drugi instanci sodišča (ena teh je država Minnesota) v Pennsylvania je pa nasprotno, zavarovalninski komisar je le državni zastopnik zavarovalninskega oddelka, kateri ima paziti, da organizacije poslujejo v smislu tozadevnih zakonov, z inkorporiranjem pa nima nobenega posla, za kar ni utemeljivo da S. D. P. Z. ni državno pripoznana.

Državni zakon Pennsylvanije sicer določa, da naj podporne organizacije ki so v državi inkorporirane letno poročajo zavarovalninskemu komisarju o njihovem stanju in da zamore zav. komisar to zahtevati, ne določa pa nikjer nobene kazni za neizpolnjevanje tega.

Priznati moramo, da je zamogel zavarovalninski komisar države Penna. izjaviti, da S. D. P. Z. ni uknjižena (registrirana) v zavarovalninskem oddelku, nikako pa ne, da ni S. D. P. Z. državno pripozana kot poslujoča podporna ogranizacija te države.

S. D. P. Z. je po državnih zakonih domače države pravilno inkorporirana, kar ne more nikdo zanikati; da se pa do zadnjega časa ni dala registrirati v Zavarovalninskem oddelku, je pač predpisovati nedoslednosti bivših glavnih odborov, kateri niso to izvršili, storili pa zopet tega niso, ker se to ni še nikdar zahtevalo.

Ker pa smo v zadnjem času hoteli notranje zadeve urediti, tako, da bodemo v vseh ozirih dosledni, je S. D. P. Z. poduzela korake da se tudi to izvrši.

V gl. uradu S. D. P. Z. se je v zadnjem času vršilo veliko delo za združenje, zaradi česar se je moglo tozadevno ureditev odložiti za neki čas. (Zavarovalninskemu komisarju moramo namreč predložiti pravila katera so v moči za časa ko se da organizaija registrirti, vršilo pa se je to po 1. januarju ko so že stopila v moč pravila sprejeta potom splošnega glasovanja katera pa še v tisku niso bila).

Da S. D. P. Z. ni v kakšnem konfliktu z zavar. komisarjem v Penna., naj dokazuje zadnje pismo katerega je prejel odvetnik S. D. P. Z. od zav. komisarja v pogledu registriranja.

Pismo se glasi:

PENNSYLVANIA INSURANCE DEPARTMENT
HARRISBURG, MAY 18th, 1918.

Robert C. Hoerle, Esq.,
First National Bank Bldg.,
Johnstown, Pa.

Dear Sir: —

I am in recept of yours of the 17th instant in further reference to the registration of the Slovenic Workingmen's Benefit Union, and in reply beg to say that there is no great need of Hurry in this registration and I think it would be best to wait until you have all of the papers together, or you can send the draft of the by-laws and file the printed copy when it is completed. Either way will be entirely satisfactory to us.

Very truly yours,

Chas. A. Ambler,
Insurance Commissioner.

V PREVODU:

Robert C. Hoerle, Esq.,
First National Bank Bldg.,
Johnstown, Pa.

Cenjeni gospod: —

V posesti vašega z dne 17. tega meseca v nadaljno pojasnilo k registraciji Slovanske Delavske Podporne Zveze in v odgovor želim izraziti, da ni v temu potrebno nobene naglice in mislim, da bi bilo boljše počakati dokler imate vse listine skupaj, ali pa zamorete poslati sestavo pravil in predložiti tiskano kopijo kadar je dogotovljena. Vsak slučaj je popolnoma zadovoljiv za nas.

Vaš resno udani

Chas. A. Ambler,
zavarovalninski komisar.

Ponovno sem povdarjal, da imajo notranje uredbe rešiti glavni odbori, katere bodo mogli urediti v dosego združenja. Na članstvu je le ležeče ali se gl. odborom da naloga delo izvršiti ali naj ostanejo organizacije še v bodoče vsaka za se.

Glede izjave glavnega tajnika J. S. K. J., da se J. S. K. J. ne more združiti pod sedanji charter S. D. P. Z., naj bode v pojasnilo, da ako se odloči za združenje pod carterjem S. D. P. Z. se bode združenje izvršilo pod obtoječim charterjem kateri je pravomočen in trajen bolj kot je pa Certificate of Authority J. S. K. J.

S. D. P. Z. je registrirana v zav. oddelku predno more biti sploh kakšen govor o vlaganju prošenj za postavno združenje. Do istega časa bode S. D. P. Z. imela tudi poslovnice v vseh državah v katerih posluje — za nabavo istih je namreč tudi vse v teku.

Ker, kakor že rečeno, so take zadeve v rokah gl. odbornikov za rešitev, smatram enako brzdanja od strani gl. odbornikov le za ničevna sredstva s katerimi skušajo zabraniti nameravano združenje, ker pričakujejo z enakimi stvarmi napeljati članstvo, da glasuje proti združenju.

Omenim naj še o razliki charterjev S. D. P. Z. in J. S. K. J.

S. D. P. Z. ima charter od državne oblasti skozi okrajno sodišče, katera edina imajo pravico izdajati charterje za inkorporacije prvega razreda za to državo. Charter S. D. P. Z. je trajen (za večnost), preklicati ga ne more niti sodišče, ki ga je izdalo in ne zavarovalninski komisar.

Zavarovalninski komisar države Pennsylvanije je le državi podrejen zastopnik, kateri ima paziti, da podporne organizacije v smislu zakonov in v splošnem pravilno poslujejo.

Ako je v kateri podporni organizaciji kakšen nered, zamore zahtevati da prizadeta posle v red spravi, nikakor pa nima sam od sebe moči poslovanje kakšne podp. organizacije ustaviti, zamore pa to izposlovati le skozi Attorney General.

J. S. K. J. ima Certificate of Authority (namreč od zav. komisarja države Minn.) katerega se mora obnavljati vsako leto.

Po zakonih države Minn. ima zav. komisar pravico izdajati dovoljenja inkorporiranja podpornih organizacij in iste razveljaviti ako se mu vidi umestno. Seveda ako katera organizacija smatra postopanje zav. komisarja napram njih oganizaciji za nepravično, se zamore organizacija obrniti na sodišče kot drugo instanco, katero odločuje o pravilnosti postopanja prve ali druge stranke.

Toraj služi tistim, ki še vedno trdijo da nudi Charter (Certificate of Authority) J. S. K. J. boljše ugodnosti kot Charter S. D. P. Z. — Ako niso zgornja izvajanja resnična, pričakujemo tozadevnih podrobnosti od gl. tajnika J. S. K. J.

Toliko v pojasnilo nasprotnikom združenja. Članstvu J. S. K. J. pa — naprej do združenja po začrtani poti.

Vaš za združenje

Blaž Novak.

IZVLEČEK AKTUARSKEGA PRORAČUNA O STANJU S. D. P. Z. KONCEM LETA 1917.

Assets — Actual and Contingent.

Contributions		$392,621.00
On whole life certificates, death only	$386,473.00	
On Childrens's Certificates, Termin-surance to Age 18	$ 6,148.00	
Present mid-year Value of Future Net Admitted Assets,		$ 54,468.31
	Total....	$447,468.31

Liabilities — Actual and Contingent.

Benefits,		$426.662.00
On whole Life Certificates, death only	$424,426.00	
Present mid-year Value of Promised On Children's Certificates until Age 18	$ 2,236.00	
Accrued Liabilities,		$ 8,443.43
Net Sick and Accident Fund,		$ 503.00
	Total....	$435,608.43

Assets to Liabilities 102.723%

The above includes the accounting of the Children's Fund. If this is to be excluded the Report would read as Follows:

Assets.	Liabilities.
$386,473.00	$424,426.00
$ 54,847.31	$ 9,057.63
	$ 503.00
$441,320.31	$433,986.63

Assets to Liabilities 101.690%

J. H. Nitchie, Actuary.

ALI ZLATO RASTE?

Trdovratno se drži v ljudstvu ohranjeno staro mnenje, da ima zlato moč, da raste, oziroma, da se samo razširi na krajih, kjer ga popreje ni bilo, ali kjer je bilo pobrano do zadnjega košćka.

Dolgo časa je prevladovalo mnenje, da je vse, kar se domneva o rasti zlata, le prazna domišljija. Šele v novejšem času so pričeli učenjaki preiskovati natančneše razne skrivne lastnosti dragocene kovine. Pri preiskavah se je dognalo, da se najde zlato mnogokrat nenadoma v krajih, kjer ga popreje gotovo ni bilo, kot na primer v skalovju, v starih težko pristopnih votlinah, v vodah in največkrat v starih rudokopih, v katerih se je kopalo mogoče pred sto leti zlato in potem ga ni bilo najti dolgo časa. Izvedenci so ta čudni pojav pojasnili s tem, da so pripisali nenadni prikazni zlata na takih krajih znožnost topljenja te kovine, kakor tudi lastnosti, da zlato izpuhteva kot kakšne tekočine. Izpuhtevanje ima za posledico, da se zlato potem prikaže nepričakovano na kakem drugem kraju.

Da je to mnenje verjetno, dokazuje slučaj, ki se je pripetil v Philadelphiji, Pa., pred nekaj leti. V bližini državne zlatotopilnice se nahaja namreč cerkev, ki ima visok stolp. Raz strehe tega stolpa, ki je iz pločevine, so nastrgali za $4000 čistega zlata, ki se je tam nasedlo od izpuhtevanja, katero je prihajalo skoz visoke dimnike.

Tako je tudi gotovo, da vplivajo pare pod zemljo, posebno v starih zlatorovih, na izkate žile, ki nenadoma izginejo in se sesedejo na drugem delu zemlje.

Enaka pravljica, kakor omenjeno poprej, je ohranjena na Slovenskem, in sicer pri Mislinju v bližini Slov. Gradca na Spod. Štajerskem. Pred mnogimi sto leti so kopali v tamošnjem gorovju zlato. Stari rovi so še sedaj deloma odprti in ljudstvo pripoveduje, da bo prišel čas, ko se bodo ti rovi zopet odprli ter da se bo našlo zlato v velikih množinah.

Iz zgoraj opisanega se razvidi, da niso take pravljice med ljudstvom brez vsake podlage.

Zveza časnikarjev.

Tržaško namestništvo je potrdilo pravila novoustanovljene Zveze časnikarjev v Trstu.

O popisu Slovencev in Hrvatov v Istri.

Popis po narodnosti se je vršil v letu 1846. Takrat so popisovali ljudi po narodnosti. Baron Karel pl. Czoernig je izdal na tem temelju knjigo z etnografičnim zemljevidom avstrijske monarhije, ki je izšel leta 1856. Iz tega izvemo, da je bilo leta 1846. vseh ljudi v Istri 228,035, od katerih je bilo 31,995 Slovencev, 134,455 Hrvatov, 60,040 Italjanov in 1555 druge narodnosti. Ker delujejo vedno složno kot bratje Hrvatje in Slovenci, naj jih vzamemo kot skupaj. Po tem je bilo leta 1846. nasproti 60,000 Italjanom 166,000 Slovencev in Hrvatov. 54 let po tem, to je leta 1900. je bil izvršen zadnji nam vsem znani popis ljudi. Istra je takrat štela 345,000 prebivalcev. Ako vzamemo, da so se takrat Italjani, Slovenci in Hrvati enako množili, tedaj bi moralo biti v letu 1900. 90,000 Italjanov, 252,000 Slovencev in Hrvatov ter 2250 druge narodnosti. V statistiki pa najdemo 136,191 Italjanov, torej 45,391 več, kot bi jih smelo biti po računu. Slovencev in Hrvatov je bilo po statistiki l. 1900. 190,774, to je 61,226 manj, kot bi jih moralo biti po računu. Ako vzamemo v poštev, da imajo naši ljudje več otrok kot pa Italjani, bomo spoznali, da je narodno izginilo v tem času veliko več ljudi kot pa računamo. Iz gornjih številk vidimo, da niso dobili Italjani vsega, kar smo izgubili, ampak znaša razlika veliko nad 60,000 ljudi. To so dobili večinoma Nemci, katerih v l. 1846. v Istri sploh ni bilo, a v l. 1900. so že narastli na 2.1 odstotka celega prebivalstva, ker jih je bilo že 7076. Drugih devet tisočev pripada drugim narodnostim in tujim državljanom, katerih "občevalni jezik" se sploh ne šteje. Iz tega spoznamo, da zelo pada število naših ljudi, dočim se izredno množe Italjani in Nemci. Brez dvoma je, da se je veliko naših ljudi poitaljanilo, saj vemo, da je veliko ljudi, katerih oče in mati ne znata nič drugega kakor slovensko ali hrvatsko, vendar se sami smatrajo za Italjane, ker nočejo drugače govoriti, kakor italjansko. (Slovenec.)

Poljska armada.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on June 4, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, D. C., 2. junija. — V torek se bo pokazala na zapadnem bojišču v Franciji zastava svobodne Poljske in bo vihrala nad 17 tisoč sinovi oropanega naroda.

15 tisoč teh je bilo nabranih pod vodstvom Ignacija Jana Paderewskija v Združenih državah. Dva tisoč pa jih je prišlo iz Južne Amerike. To bo zastava starodavne Poljske: srebrni orel na temnordečem polju; ameriški oddelek pa bo imel Old Glory ob že skoro po zabljeni zastavi.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on June 4, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

W.S.S.
WAR SAVINGS STAMPS ISSUED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT

Rojaki!

Kupujte vojno-varčevalne znamke! Nikjer na svetu ne morete boljše, bolj varno in bolj obrestonosno naložiti svojega denarja kot v tem vladnem podjetju. Če ste slučajno v denarni zadregi, lahko vojno-varčevalno znamko vsak hip izmenjate. S kupovanjem teh znamk pomagate sebi, pomagate vladi Združenih držav ter vsem zatiranim narodom k prostosti.

Vojno varčevalna znamka stane za mesec maj $4.16. Leta 1923 bo vredna $5.00. Kupite jih lahko na vsaki pošti ter pri glavnih in podrejenih agentih.

Če se vam zdi bolj primerno, pa lahko tudi nam pišete, in mi Vam jih bomo preskrbeli.

UREDNIŠTVO "GLAS NARODA".

NAŠI IN VOJNA

Spisal **Fran Milčinski.**

Saj je šel splošen glas, da ne bo ne Miklavža, ne božička! — Zaradi težav v železniškem prometu, veste! Niti ni bilo izključeno, da prideta oba sovražnika v pest in dragoceni njen tren tudi. Kako bi se jima godilo nesrečnikoma, ko bi sovražnik dognal, da dobavljata vojno kontrabando, vojaštvo in vojaški materijal ter vsega v taki meri! Koliko je bilo ugibanja in izpraševanja, bojazni ter upanja tiste dni in kako nemirne so bile noči! Trli smo orehe, pa je dekelce pobiralo lupšine ter jih skrbno spravljalo v škatljo. Čemu ji bodo? "Veš", je odgovorila sirota, "če bo še vojna in ne bo drugih igrač, se bomo pa z lupšinami igrali." Tako so stale akcije.

No, stvar je potekla ugodno. Zazvončkalo je in je prišel Miklavž, častitljiv mož v mašnem plašču z dolgo belo brado in z zlato palico ter se je obnesel; pa ni bil čisto nič podoben stricu Atojziju, še glas je imel malo drugačen. Mi, kar nas je velikih, smo bili tako zamaknjeni v nebeškega gosta ter v njegov sijaj, da se niti brigali nismo za to; dekletce pa je imelo povsod svoje oči in ko je dostojanstveno zopet izginil, je rekla in povedala: "Miklavž ni bil nič ranjen." Iz tega dejstva je sklepala, da se bo tudi Božiček srečno zmazal skoz nevarnosti ter grozo vojne in prišel kakor druga leta. In izkazalo se je, da je sodila prav. Prišel je in da je prinesel fantu vojake, se razume; konja, boben in trobento je pa tako že imel.

Še nobeno leto nista tako zalegla Miklavž in Božiček kakor letos. Bog jima daj zdravje, dolgo življenje in po smrti sveti raj! Zakaj zdaj je vojna in so stariši reveži; varčevati je treba, obračati bor in božjak ter za igrače res ni denarja. To naša deca že upošteva. Tisočere ima želje, pa jih odlaga na konec vojne. "Kaj ne, ko bo konec vojne, mi boš kupil svinčnik?" In ko bo konec vojne, ji bo treba kupiti piškot, tak in tak, posebne vrste, ki se ga ne dobi povsod in stane dva vinarja, Milki pa lasnice in fantu žogo ter še to in ono; pa nista nič sitna, dekelce in fant, ter vdano čakata, da se vojna konča. Od miru si pa obetata nezaslišen dvig svojega gospodarstva in blagostanja, zato hrepenita po onem blaženem času.

Nekaj me skrbi. Moje dekelce, kakor je majhno, že skuša dejansko posegati v potek vojne. Sleherni večer priporoča ljubemu Bogu, da bi strie Tone in strie Adolf zdrava prišla iz vojne. Sedaj — ali ni tako vmešavanje civilnih oseb morebiti zoper vojno pravo? Časi so čudni ter bodo nazadnje še kake sitnosti in pota!

Tak otrok bi lahko spravil človeka v čudne zadrege. Zadnjič se mi je drla, ko ji je kuharica iz prvega nadstropja natrobuzljala, da ji bratca vzemo v vojake. Drla se je po stopnicah gori in se pridrla v stanovanje. Kaj si naj mislijo ljudje! — Rekel sem: "Ljuba moja hčerka, ni prav, da se dereš! Nasprotno, ponos naj ti širi domoljubne prsi, da imaš bratca, ki bo z bridkim orožjem v roki junaški se postavil v bran naši ljubi očetnjavi. Sploh", sem rekel, "ga pa niti ne marajo; kaj naj počno ž njim, saj si niti hlačk še ne zna sam ravnati!"

Tako sem jo tolažil, pa se je le drla. Solze, debele kakor vinske jagode, so se ji usipale po okroglih licih doli proti ustom, kjer jih je spretno prestrezala z jezičkom. In ko se je drla ona, se je pričel še on. Ne iz strahu pred vojaščino, pardon! — ampak imata tako navado, če se dere eden, misli drugi, da se tudi mora. Ljudje pa so zlobni ter bi hitro kaj obrnili. Drla sta se, dokler nista dobila vsak svoj sladkorček. Ne prepričaš ju podkupiš ju pa lahko; takšen je svet!

Moje dekelce je plaho, ponoči jo preganjajo hude sanje. Sanja se ji rado o levu ter na podlagi vsakikratnega leva stoka in veka ter zahteva iz svoje posteljice k mami. Imel sem dvome, zato sem jo izprašal, ali je spioh že kdaj videla leva. Pritrdila je, da ga je. To mi je bilo novo in sem jo spet vprašal, kje in kdaj ga je videla. Takoj mi je odgovorila, da v sanjah. Ta pot vodi naokoli, sem si rekel, po tej poti ne pridem naprej. Vprašal sem jo torej, ali in kaj ji je naredil lev. Ona, da je bil siten. Siten ji je vkupin izraz za vso malopridnost tega sveta, od otroške nagajivosti do krvoločnosti tigra. Gledam na pametno vzgojo svoje dece, da se mi preveč ne razvadi, pa sem izjavil: "Lev še ni nobenega otroka ugriznil, ki pridno spi. Ne boš mi lazila iz svoje postelje!" Ali drugo noč je imela še hujše sanje: sanjalo se ji je kar o dveh levih, bela sta bila in tako sitna, da sta kar pihala, in sta imela prečudno lastnost, da je njuna oblast ob mamini postelji prenehala. In tretjo noč je kar na lepem in brez levov prilezla k materi, češ, sanjalo se ji ni, pa bi se ji bilo skoraj, ter je že naprej pobila moje ugovore s pripomnjo: "Atek, ali ne bi bila neumna, če bi leva čakala?"

Plaha je torej in pazimo, da se ne bi še bolj begala; zato je vse, kar vpričo nje govorimo, pod zelo strogo cenzuro, zlasti vojne grozote, te so sploh zatrte. Vendar marsikaj ve; imeti mora posebne skrite vire, kjer črpa svoje znanje. —

Imenoval sem proti ženi Galicijo in kje Avstrijci stoje, gola krajepisna imena, torej nič spotekljivega. Pa se oglasi naša punčka: "V Galiciji je kolera. Kolera je hujša kakor lumatizem. Jaz imam rajša lumatizem (revmatizem) kakor kolero. Kaj pa ti, atek?"

Nikdar ji nisem pravil o koleri vobče, kaj šele, da je v Galiciji. Niti ne o revmatizmu in ga tudi nihče nima pri naši hiši. Bog ve, kje je to pobrala! Morebiti je v kuhinji ujela kako besedo, ali na stopnicah ali celo na dvorišču, kjer vedežuje stara Mica, ki obeta Antikrista, rojenega iz očeta Turka in matere Židinje, potem šele bo vojne konec.

Stvar me je zanimala in sem jo vprašal, če ve še kake novice, pa mi je razodela, da ve o Rusih. Sem jo vprašal, kaj! in mi je rekla, da so jih ujeli in jih prodajajo v štacuni. Globoko je vzdihnila in mi še to razodela, da pravijo nekateri, da bo vojne kmalu konec, drugi pa, da ne. Bog ve, odkod ima to globoko modrost! Zaupljivo je uprla vame svoje verne oči, stisnila se mi je med kolena ter me vprašala: "Atek, atek, kaj ne, vojna nas ne bo pregnala?"

Pa ji je prezala v očeh resnična skrb, plahi moji srnici. Ali sploh ve, kaj je vojna? Ali ji ni vojna le zver, sitna kakor volk in lev?

Vedela je! "V vojni streljajo. Atek, atek, ali nas ne bodo ustrelili? Kaj ne, atek, rajši koj umremo, kakor da nas postrelijo."

Tako je torej njeno stališče: vojne se boji, smrti ne. Smrt zanjo sploh nima groze.

Nedavno sem ji pravil bajko o medvedu, ki je služil puščavnika ter mu zvesto branil muhe. Puščavnik je zaspal, pa mu je sitna muha sedla na nos. Zvesti medved šapne po nji ter je udaril s tako silo, da ni le muhe ubil, ampak tudi dobrega puščavnika. Povedal sem ji to bajko, ker se je zgodilo, da je iz same ljubezni skoraj zadavila bratca, objemši ga. In ker mora imeti povest moralo, sem še dodal, kako je bil medved potem potem brez gospodarja in ni imel nikogar, da bi mu dajal papice in pupice ter je revež poginil gladu in žeje. Malo je premišljala, ne dolgo, nakar mi je rekla: "Na, zdaj sta pa oba v nebesih, saj v nebesih je tako boljše kakor tukaj." Pa je šla morála k vragu.

Smrti se torej ne boji, pač pa jo je strah vojne. V srce se mi je zasmilila, revica, pobožal sem jo po glavi ter njenih treh kitah, tako so dolgi kakor mišji repki, in sem jo potolažil: "Nič se ne boj, moja hčerka, vojna nam ne bo nič prizadela, saj ji tudi mi nismo nič storili."

Premikala je tiho ustnice, v duhu je ponavljala moje besede. Potem se je nemara spomnila bogastva, ki se ji obeta po sklenjenem miru, in je vprašala vprašanje, ki je na jeziku miljonom in v srcu vseh: "Atek, atek, povej, ali bo kmalu vojne konec?"

Vojni konec prerokovati, je kočljiva reč; dosedaj so se še vsi preroki urezali, od ciganke pričeši navzgor pod vrh. Zato sem bil previden v besedah in sem rekel: "Ljubo moje dete, vojne bo takrat konec, kadar ga bo hotel ljubi Bog, ne prej, ne poznej."

Spet je premikala ustnice ter ponavljala moje besede, zamislila se je, me resno pogledala ter ne brez strahu in sem vedel: Zdajle utegnemo spet kaj doživeti.

Pa je rekla: "Veš, atek, če boš tako govoril, te bodo še zaprli."

I no, menda ne! —

III.

Potem je tako naneslo, da smo si sredi bojnih operacij omislili še enega malčka.

Časi so resni in dolžnost je slehernega državljana, ki ne stoji v bojnem polju, da špartanski živeč čim bolj krči svoj potrošek in tako doma ustvarja možnost, da oni tam zunaj, junaki krvi in groze, mučeniki gladu in mraza, vzdrže in vztrajajo. Vse to je res ter vemo in bi bili nabavo malčka tudi odgodili na ugodnejša vremena po vojni, ali razmere so bile take, da smo bili zastran njega že pred vojno v besedi in človek nerad razdira kupčije. Pa tudi moje dekelce ni dalo več miru in je priganjalo, da ji moramo kupiti sestrico. Sestrico in ne bratca, zakaj bratca ji lahko vzemo, da ga vtaknejo v vojsko. Pravzaprav je hotela imeti takoj dve, menda ker je čula, da se ljudje zdaj v vojnem času z vsem zalagajo kar na debelo. In še zagrozila je, če ne kupi mama, bo pa sama kupila. Sva pa rekla z ženo, naj bo in bo že Beg dal, in smo navzlic vojni kupili dete, čisto majhno dete, in bil je fantek, ker so punčke baš pošle, kakor je pošlo še marsikaj drugega.

Malo bala sva se, kaj poreče najstarejša, ko ne dobi sestrice, ampak bratca. Pa je bila kar zadovoljna; poljubila mu je obe rokici ter na vprašanje, kakšno naj mu damo ime, je izjavila: "Luka, ki čez planke kuka." Sam Bog ve, kje je spet to ujela.

Tudi naš fant je ljubeznivo sprejel novega bratca. Takoj mu je prinesel darila: eno copato in majhen glinast vrček ter pri vrčku ni pozabil dostaviti svarila, ki ga sam vsakikrat sliši: "To se ubije!" Začel mu je peti lepo pesem "Tadam, tadam...", ki se v odrasli slovenščini glasi tako:

"Stradam, stradam,
ko pošto peljam.
Krompir sem pojedel,
še rep'co imam."

Pa jo je v sredi prekinil vsled presenetljivega razkritja, ki ga je tisti hip storil: "Mali b'atec 'ma oči!" in mu je šel s prstkom vanje. Temu razkritju je sledilo takoj drugo, še večje: "Mali b'atec 'ma glavo!" Hitel ga je grabiti zanjo ter ni bilo konca občudovanju in slavnost je bila velikanska, le za roke ga je bilo treba ves čas držati.

One dni se je vojna umaknila v ozadje. V ospredje zanimanja so stopile osebne vesti: ali je fantek dobro spančkal, kakšen mu je tek in kaj dela njegov trebušček. Okoli njegove male košarice — obšita je z modrim blagom, nad njo se vspenja strehica iz bele tančice — okoli te košarice se nam zdaj suče svet in ni boljše tolažbe v teh mrkih dneh sovraštva, krvi in bede, nego pogled v nebeški mir na nežnem licunašega malega.

Teko dnevi ter bratcu in sestrici ni ljubezen do svojega najnovejšega sorojenca še kar nič splahnela.

Sestrica ga hodi zibat in mu poleg prepevlje:

"Ajčka, tutajčka.
naš fantek nagajčka.
Marija zibala, je pela lepo:
Ajčka, tutajčka..."

in se ji ne mudi nikamor proč.

Bratec pa donaša igrače: zamorca brez rok, Gašperčka brez glave, raco brez kolca, in če izmakne v kuhinji kak krompir ali kako ponev, vse bi mu znosil ter natrosil v posteljico in vsak hip mu je pripravljen delati "gladežpumpež" po mehkem, belem obrazku, komaj ga vračamo stran.

Ima vendar dobro srce moj fantek, čeprav je divjak in me je zadnjič resno užalil. Sila rad odpira peč in brska po pepelu. Oni dan je bila spet soba nasmetena s pepelom. Vzel sem ga v roke. "Cigan", sem rekel, "priznaj kdo je odprl peč, kdo je nasvinjal sobo!"

Pa se mi je nasmejal s tistimi širokimi zobki ter odgovoril: "Mali b'atec 'dil", — da je mali bartec to naredil.

To je pa bila po mojem trdnem prepričanju laž. Videl sicer nisem in zato ne morem priseči, kdo je odprl peč in kdo je trosil pepel. Ali mali bratec ni bil oni in ni mogel biti, ker je ajčal v svojem povoju ter se ni ganil iz njega in če bi se bil, bi ga bil gotovo kdo zapazil. Niti ni verjetno, da bi bil v nežnj starosti desetih dni že tako izprijen, da bi bil odpiral peč in trosil pepel.

Resnično sem bil užaljen, kajti potemtakem ne morem drugače misliti, nego da moj fant laže. Povedal sem mu svoje mnenje, da je še premlad, da bi lagal, in da bova drugič zaplesala. Pa se je takoj kesal, izjavil je, da sem njegovo "ubo piše", ljubo pišče namreč, in me vprašal, če ga imam kaj rad.

Tako živimo in vojna gre svojo pot, samozavestna, neizprosna, neuklonjena in ji še od daleč ni videti kraja. Moji plahi hčerki, siroti majceni se je že sanjalo, da je z mamico ležala daleč tja po snegu, "ker je prišel Rus mimo, je bil siten, je streljal". Nikdar se nismo pri nas o čem takem menili! In zadnjič so ji kar na lepem prišle solze v oči — "zaradi vojne", je rekla — kako in zakaj pa, se ni dalo dognati, nemara sama ni vedela... Ali je moralo vse to priti? Morja krvi, morja solza, vihre joka in vzdihov, kdo vas je kriv, kaj vas je krivo?

Vzel sem fanta na koleno, tega, ki leze v drugo leto; težak je za svojo starost in debel je kakor polh, čeprav prepeva "Tadam, tadam" (stradam) — da bi ne bilo nikdar res, kar poješ! Pritisnil sem ga k sebi, strogo sem mu pogledal v oči ter ga rahlo potresel za rami: "Nikdo ne ve, pa mi ti povej, mladi mož: Kdo je kriv vojni, ali Srb ali Anglež ali pregrešna ženska moda, kakor je za Božič stalo v časopisu? Kdo, vprašam, kdo?"

Pa mi je cigan gladko odgovoril: "Mali b'atec 'dil."

Nak, to pa ni res! Če za pepel ne bi prisegel, za to pa dvanajstkrat zapored: Nak, ta ni kriv vojne, ta že ne! V svojem povoju leži ter se smeja. Štirinajst dni je bilo staro in že se je smejčalo! Počasi nategne usteca, od ustec mu zleti smeh v očesci ter na nosek, naguba nosek, zamiži, odpre usteca in se zasmeje: è — čisto kratko in rahlo: è. Gospa Jeratina, ki nam dobavlja deco, pravi, da še ni videla kaj takega: pred enim mesecem se otroci ne smejo, ta se pa, jedva star štirinajst dni. In kako rad se smejča: komaj ga človek pogleda, že se zareži, naš najceni dobrovoljček. Ta da bi bil kriv vojne! — Že spet se smejča! Kdor bi ga videl — če je božji — bi odložil orožje! Smejča se — naj nam bo v dobro znamenje za mir, za srečen mir, pravičen večen mir!

(Konec.)

Hrbtobol

je bolezen, kateri se kaj rade pridružijo že druge bolezni. V obče nastane hrbtobol vsled kake neredu na ledicah, ali v mehurju in se zahteva pri tem takojšne pozornosti in dobrega zdravila. V vseh takih slučajih vam toplo priporočamo

Severa's

Kidney and Liver Remedy

(Severovo Zdravilo za obisti in jetra). Rabite to zdravilo pri pogostem in bolestnem spuščanju vode in pri otrocih, ki močijo po noči posteljo. To zdravilo pomaga tudi pri zlatenici ali če imate zoprn želodec. To zdravilo odpravlja otakline dolenjih delov života. Cena 75c in $1.25. Na prodaj v vseh lekarnah.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Novice iz Clevelanda

V nedeljo 2. junija je imel prvo sv. mašo v cerkvi sv. Vida rojak Slovenec Rev. Anton Princič. Gotovo bo zanimalo čitatelje, da podamo v kratkem njegov življepis. Rev. Anton Princič je bil rojen 21. maja 1892 v Ljubljani, Zalokarjeva ulica št. 10. Po dovršeni ljudski šoli na Ledini v Ljubljani je vstopil v prvo državno gimnazijo, kjer je izdelal 4 nižje šole. Leta 1907 je prišel s svojo materjo, bratom in sestro v Ameriko k očetu, ki je že del časa bival tukaj. Pod varstvom č. g. Ponikvarja se je učil eno leto angleščine in nato v treh letih dovršil svoje študije v St. Ignatius College, Cleveland. Nato je vstopil v St. Mary's semenišče v Clevelandu. Tu se je prehladil in koncem letnih počitnic se ga je prijela jetika. Vendar pa je dobil povelje od častitega škofa iti v semenišče v Rochester, N. Y., je šel tja, dasiravno mu je njegov družinski zdravnik dr. Seliškar odsvetoval. Seveda v 10 tednih se je moral povrniti nazaj v Cleveland, odkoder je bil primoran iti v Warrensville sanatorij, kjer se je v 20 mesecih z božjo pomočjo toliko pozdravil, da je lahko dovršil svoje študije v St. Thomas Seminary, Denver, Colo., kjer je 21. marca postal subdijakon in 25. maja je bil posvečen v mašnika v škofijski cerkvi. Njegova mati, preje Ana Komljanec, je bila rojena 17. novembra 1865 v Bučki na Dolenjskem, njegov oče pa v Trebeljni na Dolenjskem 17. novembra 1861. Oba sta živela v Ljubljani od svojih mladih let. Nadalje ima tudi dva brata Avgusta in Louisa ter sestro Ano omoženo Žnidaršič. Le eden njegov stric Florijan Princič je tukaj v Clevelandu. Drugo njegovo sorodstvo je na Dolenjskem; dva sta duhovnika: Anton Komljanec, župnik na Dolenjskem, in Janez Komljanec, profesor katehet na Dolenjskem.

Nogo je zlomilo Franku Marvu v torek večer 28. maja v tovarni American Steel Wire Co. Prepeljali so ga v St. Clair bolnišnico.

Nik. Benčič, star 19 mesecev, je umrl. Popotoval je v rani mladosti s svojimi stariši, zemsko potovanje pa je dokončal. To je bil edini mrlič v tem tednu, da ni prišla nesreča med otroke. Zofi Zadnik, stara 2 leti in 4 mesece, je bila povožena na Glass Ave. od avtomobila in bila takoj mrtva. Stariši močno žalujejo za umrlo hčerko.

Krščeni so bili 26. maja: Anton Oblak, Frank Sršen, Stanislav Krošel, Ema Gregorič, Marija Luznar in Zofija Gerbec.

Krasnejše slavnosti ni moglo pričakovati društvo sv. Antona Padovanskega, katoliških vitezov države Ohio, kakor je bila v nedeljo 26. maja. Spremilo je društvo lepo število drugih društev v cerkev in nato v dvorano. Pri blagoslovljenju je bil vzoren red v vsakem oziru. Glavni uradniki jednote so bili navzoči ter niso se mogli dovolj načuditi vsemu, kar so videli, tako v cerkvi, kakor v sprevodu in dvoranu. Banket je bil nad vse zadovoljiv. Zastava je umetno delo, izvršeno v Švici, svila je najboljše vrste, ki se uporablja pri takih izdelkih, zato je dober poznavalec umetnin presodil, da boljšega se ne dobi dandanes nikjer. Za ceno se je zmotil, ker zastava stane manj kakor $250.

Trije nepoznani roparji so napadli Johna Strausa na St. Clair Ave. blizu 51. ceste. Vzeli so mu uro in $5. Za zahvalo so ga še pošteno obrcali, menda zato, ker je imle premalo pri sebi.

Iz Newburgha.

Kaj nismo že opetovano trdili, da napredujemo? Well, zakaj pa ste mislili, da se bahamo? Saj se ne! Poslušajte "resnične zgodbe" Rojak John Simončič je pred kratkim kupil na 77. cesti, med Osage in Marble Ave., veliko hišo, ki izgleda kot mali grad in je na jako krasnem in prijetnem prostoru. Skoraj $4000 je dal za to posestvo, ki je pa tudi vredno. 77. cesta med Osage in Marble Ave. je zelo prijetna okolica ter se vsakemu dopade. Simončič namerava vso hišo prenarediti ter prebarvati, predno bo šel notri. To pa še ni vse. Dasi nimamo tukaj gradu, ne Vatikana, bosta vendar Cesar in Papež prav tukaj, in sicer blizu eden drugega stanovala. Po ustnem izročilu smo izvedeli, da je kupil rojak Cesar hišo od Martina Kerna, ki je čez cesto od cerkve. To je tudi jako prijeten kotiček, je na "main" štritu in prav v središču. Kaj pa družina Kern? Kern pa, tako slišamo, je kupil takozvano "Kravcarjevo" posestvo. Dve hiši, izmed katerih je ena zidana in je skoraj tik poleg cerkve na 81. cesti. Tako sta zopet dva prostora, ki sta bila še pred kratkim v tujih rokah, sedaj prišla v slovensko oblast. Ali ni to krasni napredek? Kaj pa da je, pa tudi to še ni vse. John Perko na isti cesti in prav ttam je povečal svojo hišo, da bo še enkrat tako prostorna, kakor je bila. Ker pa ni hotel preveč zemlje rabiti, jo je povečal s tem, da je povišal celo hišo za eno nadstropje. John Vidmar, tudi na 81. cesti, je svojo hišo lepo prenovil z barvo. Tisto dela tudi Josip Lekan ml. prav tam in tako gre naprej. Vedno je kaj novega, kaka sprememba. Tudi mesto hiti sedaj s tlakanjem Union Ave., namreč na križišču, katerega dela že tri leta, prav tako, kakor so delali cerkev sv. Petra v Rimu, seveda malo prej bo dodelano, upamo. Tako je. Ako kdo reče, da ni napredka, naj to stori za kakim vogalom, da ga kdo ne sliši od tukaj, drugače bo težko kdaj ponovil te besede. See!

V nedeljo 26. maja so bili sprejeti v faro sledeči čitani: Jos. Svete iz Randalla, kateri je imel za botre Johna in Mary Kic; Stanislav Vesel, kateremu so bili botri John in Ivana Legan, in pa Doroteja Fortuna iz Bedforda, tega sta prinesla Josip in Marija Pajk tam dol iz Norwooda. Bil je krščen tudi William Hausler, pa je revček malo prehitro pred časom prišel na svet; zato pa je zelo dvomljivo, ali bo prenesel vse težave in ostal, ali pa bo po kratkem bivanju zopet odšel. Mati malega Vilčka se je pisala Tekavčič po očetu.

V ponedeljek 27. maja so odpotovali od tukaj 4 slavenski fantje k vojakom. John Žnidaršič iz Burke, Josip Kubar iz Marble, John Mauser iz 81. in Frank Rajar tudi iz 81. ceste. Vsi so bili dobri fantje ter jih bo tem bolj manjkalo na prostorih, kjer so bili do sedaj. Upamo, da se vrnejo zmagoslavni in zdravi, kadar bo delo, katero si je Strie Sam naprej vzel, končano in bodo kajzerju malo peruti pristrižene.

Za Rdeči križ so šle prostovoljno na delo sledeča dekleta iz dekliškega društva: Mary Miklavčič, Rose Vidmar, Josephine Sadar, Justa Zupan, Agnes Bobnar, MaryThomas, Dorothy Pucel, Sophie Fink, Mary Barle in Mary Perko. Dekleta so bila pohvaljena od višjih uradnikov za njih marljivo delo. Tako se še vedno dekleta iz društva pokažejo, da se ne ustrašijo iti na delo ne za cerkev, ne za kak drug deber namen.

Dekliško društvo se je v nedeljo 26. maja zopet pomnožilo za 12 članic. To je lep napredek za to društvo. Vidi se, da se dekleta zanimajo za svoje društvo in so ponosne nanj. Le tako naprej!! Društvo se je še vselej izkazalo v pravi luči, marljivo za napredek pri izobrazbi ter v verskih stvareh.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena leta 1898 — inkorporirana leta 1900.

Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:
Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, Box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:
Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. E. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:
JOHN GOUŽE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ. 9641 Ave. "M" So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:
GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Ely, Minn., Box 480,
JOHN RUPNIK, S. R. Box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:
JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624 — 2nd Ave., W. Duluth, Minn.
MATT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago. Ill.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:
RUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.
FRANK ŠKRABEC, Stk. Yds. Station RFD. Box 17. Denver, Colo.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošiljejo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

SLABOTNI OTROCI.

Nevednost, katera v splošnem povzroči toliko hudega na svetu, je tudi v mnogih slučajih kriva da trpe otroci po nedolžnem raznovrstne muke. Mnogokrat se pregreše stariši in učitelji napram otroku in ga mučijo prav kruto, ne da bi otrok kaj zakrivil.

Ako se otrok slabo uči, se pripisuje to njegovi lenobi. Otroka se muči in priganja, da bi se bolj potrudil, akoravno je isti mnogokrat nezmožen za to. Mnogo je otrok, katerih krvni tok ni pravilen, ki so bolehni in zaostali v razvitku. Taki otroci so nesposobni, da bi sledili v učenju drugim zdravim. Ako se vidi učenca ali učenko, da se ne uči dobro, da je nekako mrtev ali brez zanimanja in veselosti, tedaj je neobhodno potrebno, da se ga preišče glede zdravja. Vselej se lahko stariši prepričajo, da otrok ni zdrav in da je zato nezmožen za učenje.

Seveda je tudi mnogo takih otrok, kateri so zmožni, da bi se lahko učili, pa so leni. Ako želc stariši, da vspodbude pridnost takega otroka, naj ne postopajo trdo ž njim. Nikdar se jim ne bo posrečilo, da bi otroka prignali do učenja. Ako so prepričani, da je otrok zdrav, da je duševno normalen, da bi se lahko učil, ako bi se potrudil, tedaj naj skušajo stariši z lepo besedo vzbuditi njegovo veselje do učenja. Za vsako boljšo točko, katero prinese otrok iz šole koncem meseca, je dobro, da ga s čim obdarijo. To darilo se naj vedno veča, kakor se izboljšuje spričevalo. Obenem naj se stavi za vzgled druge, kateri se uče dobro; pripoveduje se mu naj, da bo brez učenja vedno na nizki stopinji v življenju, medtem ko bo ta ali oni šel vedno višje. V otroku se vzbudi s tem veselje do napredovanja. Malo darilo ga bo vspodbudilo in razveselilo. Če bo otrok videl, da je za malenkost dobil že pohvalo od staršev in povrhu še darilo, ga bo to vspodbudilo in mu dalo veselje do učenja.

Seveda se mora vedno upoštevati pri tem, ako je otrok zdrav in ako je zmožen za učenje. Mnogo je otrok, ki niso duševno sposobni, da bi napredovali vsaj deloma zadostno v šoli. Pri takih otrocih je treba potrpeti, ker kazen ni pri njih na mestu in veliko škoduje.

Mnogokrat se pripeti, da je otrok bolan v vratu, da se nahaja tam oteklina. Tak otrok je vselej nesposoben za učenje. Ker je teh slučajev zelo veliko, je treba, da stariši tudi to upoštevajo. Torej je potrebna predvsem previdnost, predno stariši nastopijo proti otroku, ki se slabo uči. S prehudo strogostjo stariši grešc mnogokrat in dosežejo ravno nasprotno od tega, kar žele.

Cena čevljev bo še višja.

Pri konveneiji narodne zveze prodajalcev čevljev na drobno je izjavil podpredsednik John Slatter, da so čevlji sedaj za 80 odstotkov dražji ter da bo šla cena višje. Surovine stanejo sedaj od 100 do 300 odstotkov več kakor pred vojno. Omenil je, da stane par čevljev na Francoskem $25, na Angleškem in v Rusiji pa celo $30. S tem je hotel namigniti, da bomo tudi tukaj kmalu prišli do teh cen.

SPOMLADNI VALOVI

ROMAN.

I. TURGENJEV. — ZA "GLAS NARODA" J. T.

24 (Nadaljevanje).

— Pa je res čudno na svetu! — je rekla slednjič zamišljeno.

— Zakaj bi bilo čudno, gospa?

— Pride včasih človek in reče s popolnoma mirnim glasom: — Jaz se nameravam poročiti. — Jaz sem prepričana, da bi nikdo ne rekel z mirnim glasom: — Jaz nameravam skočiti v vodo.

— Zakaj, gospa?

— No, to je slednjič vendarle vseeno. — Saj ni nobene razlike med tem. To je pa res čudno.

Sanin je postal nepotrpežljiv in jezen.

— Jaz pa vem, Marija Nikolajevna, da je v tem razloček in še celo velik razloček. Veliko ljudi je na svetu, ki se popolnoma nič ne boje skočiti v vodo. — To so namreč oni, ki znajo plavati. — Kar se pa tiče raznih porok, in ker že govorim o tem....

Sanin je utihnil ter se ugriznil v ustnice.

Gospa Polosov je udarila s pahljačo po ploski roki.

— Le nadaljujte, Dimitrij Pavlovič, le nadaljujte! — Ali mi slite, da ne vem, kaj hočete povedati?

— Kaj?

— Vprašati me hočete, zakaj sem se jaz poročila. — Vi imate gotove predsodke napram mojemu možu. — Seveda, vi jih imate lahko, ker ga poznate že dolgo vrsto let. — Vi imate predsodke, vi ki znate plavati!....

— Dovolite, gospa!

— No, ali ni tako? — Ali ni morda res? — Vidite, v obrazu se vam bere, da se nisem motila.

Sanin ni vedel, kam bi obrnil oči.

— Da, da, — je rekel slednjič. — Če že ravno hočete. — Tako je. — Pritrditi vam moram, ker tako vstrajno zahtevate.

Marija Nikolajevna je odkimala.

— In vi, ki znate plavati, se vprašujete, zakaj je ženska, ki ni grda, niti kmečka in ni brez vsake izobrazbe, vzela takega človeka za moža? — Sicer vas pa to najbrže ne zanima. — Kljub temu vam bom pa povedala vzrok. — Ne zdaj, pač pa potem, ko bo to dejanje končano. — Veste, jaz se vedno bojim, da bi kdo ne prišel v ložo.

Komaj je izpregovorila Marija Nikolajevna te besede, so se že odprla vrata in na pragu se je pojavil nek mlad, grd človek v elegantni obleki. — Kljub temu, da mu ni bilo več kot petintrideset let, je bil že škrbast. Na enem očesu je nosil monokel, imel je dolge lase in dolg kijukast nos.

Mariji Nikolajevni se je globoko priklonil, ona je pa zamahnila z roko rekoč:

— Pustite me! — Danes nisem nikomur na razpolago. — Izginite! — Proč! — Proč! — Stran!

Človek se je najprej začudil, zatem se je pa še enkrat priklonil in rekel:

— Dobro! — Dobro!

Ko je začel igrati orkester, je vprašala Marija Nikolajevna:

— Ali veste, gospod Sanin, kaj jaz najbolj ljubim?

Sanin je nehote odgovoril:

— Prostost!

Marija Nikolajevna je položila svojo roko na njegovo.

— Da, Dimitrij Pavlovič — je rekla s posebnim povdarkom. — V besedah in v naglasu se je poznalo, da ne laže in da noče lagati.

— Da, jaz ljubim prostst in jo ljubim bolj kot vse na svetu. — To mi je v krvi in to bo trajalo do moje smrti. V svoji mladosti sem videla suženjstvo in sem preveč pretrpela vsled tega. — Toda moj učitelj, gospod Gaston, mi je popolnoma odprl oči. — Sedaj morda veste, zakaj sem se poročila s Hipolitom Sidoričem? — Kljub temu, da sem poročena žnjim, sem vseeno prosta. — Popolnoma prosta. — Prosta v pravem pomenu besede. — Prosta sem kot zrak, prosta sem, kot je veter.

Marija Nikolajevna je umolknila ter vrgla svojo pahljačo na stran.

— Še nekaj vam pa moram povedati. — Nikar me ne smatrajte za slabo, če govorim tako odkrito z vami. — Ljudje pravijo, da sem lahkomišljena. Toda vrjemite mi, da jaz nikoli ne premišljujem, kaj sem napravila, oziroma kaj nameravam napraviti. — In največja neumnost je premišljevati, če človek kaj napravi. Vrjemite mi, da jaz nikdar ne premišljujem o tem. — Tukaj na tem svetu me ne bo niheče klical na odgovor, tam na onem svetu, bo pa morda drugače....

Po teh besedah je utihnila in se zamislila.

— No — je rekla slednjič — tam naj se pa zgodi, karkoli se hoče. — Ko me bodo zgoraj sodili, ne bom več jaz. — Ali me poslušate? — Morda vas dolgočasim?

Saninje medtem sklanjal glavo. — Šele ko ga je to vprašala, je pogledal kvišku.

— Ne, Marija Nikolajevna, vi me čisto nič ne dolgočasite. — Še celo z zanimanjem poslušam. — Nekaj bi vas pa rad vseeno vprašal.

— Kaj pa?

— Zakaj meni pripovedujete vse to?

Marija Nikolajevna se je primaknila k njemu, tako da je čutil gorkoto njenega telesa.

— Vi me vprašujete kaj takega?

— Da, jaz. — Ali niste zadovoljni s tem?

— Ne, gospod, motite se. — Jaz sem vam ves povedala, zato ker se mi dopadete. — Nikar se ne čudite temu, kajti jaz se ponavadi ne šalim. — In navsezadnje bi mi bilo zelo neprijetno, če bi napravila na vas kak slab utis, ko se že enkrat poznava. — Ravno vsled tega sem vas privedla sem in ravno vsled tega sedim zdaj sama z vami. — Jaz sem odkritosrčna, Dimitrij Pavlovič. — Ali mislite da ne vem, da ste vi v drugo zaljubljeni? — Ali mislite, da ne vem, da se boste s to žensko poročili? — Bodiva torej odkritosrčna. — Povejte mi vse, kar mi imate povedati.

(Dalje prihodnjič.)

Zelo koristne stvari, — med njimi boste našli več takih, ki jih nujno potrebujete.

V zalogi imam, poskrbujem ter razpošiljam širom Združenih držav **zelo koristna naravna sredstva in pripomočke, kakor:** sladno ječmenovo kavo, arnika, brinjevo olje, encijan, grško seno, hvošč, lipov cvet, lapuh, tavženrože, vinska ruta, ter druge enake stvari ki so obširno opisane v knjigi **"Domači zdravnik"** in se vporabljajo zelo vspešno po celem svetu.

Potem imam tudi raznovrstne dišave, ki se priporočajo v knjigah "Dobra kuharica" in "Slovenska kuharica", in se potrebujejo za pripravo okusnih jedil, na primer majaron, šatraj, muškatov cvet, paprika (prašek), lorbarjeva peresca, žajbelj, šefran i. t. d.

Postreči vam zamorem tudi z raznimi semeni, kakor: seme za solato, peteršilj, fižol, peso, korenje, seleno, i. t. d. Pišite po cenik.

MATH PEZDIR

P. O. Box 1611 New York, N. Y.

†

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Z žalostnim srcem naznanjam vsem sorodnikom, znancem in prijateljem žalostno vest, da se je dne 17. maja pretrgala nit življenja mojega preljubljenega soproga

PETRA MARELA.

Omenjenega dne je šel zjutraj zdrav in veel na delo v West Newton rov, ki je last Pittsburgh Coal Co. Ob 3. uri popoldne se je utrgala plast kamenja nad njim, ki ga je podsula, da je bil takoj mrtev.

Pogreb se je vršil dne 20. maja ob 4. uri popoldne in je bil zelo dovesen. Ko se je začel sprevod pomikati od doma proti pokopališču, je na čelu korakala godba, za njo je 8 sobratov neslo prekrasne vence, za njimi so korakala 3 društva ter za temi veliko občinstva; zato je sledil motorni voz, ki so ga peljali pogrebci, za njimi pa velik motorni voz, na katerem se je peljal pokojnik, za tem je sledilo še veliko število motornih vozov. Torej pogreb je pokazal, da je bil pokojnik zelo priljubljen med rojaki.

Ranjki je bil doma iz vasi Sv. Kriz pri Moravčah na Kranjskem. Rojen je bil 29. junija 1888. Tukaj zapušča mene žalujočo soprogo in dva nedorastla otroka, enega sina in eno hčer, dve sestri ter enega brata, v stari domovini pa dva brata in eno polsestro. V Zdr. državah je bival 5 let. Bil je član društva Orel štev. 40 SDPZ. ter SSPPDS. in društva Owls.

Tem potom se iskreno zahvaljujem vsem društvom za vence, kakor tudi sorodnikom: bratu Fr. Mareletu in soprogi, sestri Ivani Povirk in soprogu Gregorju, Janezu Tekavcu ter Franku in Antonu Povirku; nadalje vsem collinburškim rojakom, ki so mi stali na strani za časa mojega ljubljenega soproga pri krsti; presrčna zahvala tudi slovenski godbi, ki je igrala brezplačno, kakor tudi tistim, ki so zanjo pripomogli. Še enkrat se srčno zahvalim vsem tem društvom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste mi ponagali v bridkih urah ter me tolažili ob krsti mojega preljubljenega soproga.

Ti, dragi moj nepozabljeni soprog počivaj v miru in lahka naj ti bo ameriška zemlja!

Žalujoči ostali:

Marija Marela, soproga.
Peter in Marica, sin in hčerka.
Frank Marela, brat.
Lojzi Marela, svakinja.
Johana Povirk, sestra.
John Povirk, svak.
Lojzija Cestnik, sestra.
Frank Cestnik, svak.

West Newton, Collinsburg, Pa., dne 30. maja 1918.

(4 5—6)

POZOR, ROJAKI

Na prodaj imam **boben** 26×28 palcev velik. Natančno se poizve pri rojaku Joseph Čebroni, 3689 Vinendem Ave., Cleveland, Ohio. Prodam ga radi selitve v pečlarski klub.

Anton Slamič,
(4-5—6) Cleveland, Ohio.

Rad bi izvedel za naslov svojega sorodnika JOHNA ŠUSTER. Prosim ga, da se mi oglasi, ali pa če kdo ve za njegov naslov, da mi javi, ker mu imam poročati več važnega. — Anton Jofrin, Box 112, Onoville, N. Y.
(1-4—6)

POZOR ROJAKI!

Najuspešnejše mazilo za ženske lase, kakor tudi za moške brke in brado. Od tega mazila rastejo v 6tih tednih krasni goosti in dolgi lasje kakor tudi moškim krasni brki in brada in ne bodo odpadali in osiveli. Revmatizem, kostibol ali trganje v rokah, nogah in v križu, v osmih dneh popolnoma odstranim. rane opekline, bule, ture, kraste in grinte, potne noge, kurja očesa, ozebline v par dnevih popolnoma odstranim. Kdor bi moje zdravilo brez uspeha rabil mu jamčim za $5.00. Pišite takoj po cenik, ki ga takoj pošljem zastonj. Krasni žepni KOLEDAR za leto leto 1918, pošljite 4 cente za poštnino.

JAKOB WAHČIČ,

6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.

Rada bi izvedela za svojega brata JAKOBA SATINSKI in njegovo ženo Barbaro. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, ali se naj pa sam oglasi svoji sestri Mariji Satinski, omoženi Delach. Brala sem v novicah iz Clevelanda, da je zbolel, zato sem v skrbeh. Torej se oglasi, ali naj kdo drugi sporoča na naslov: Mrs. Mike Delach, P. O. Box 143, Crivitz, Wis.
(4-6—6)

Rad bi izvedel, kje se nahaja TOMAŽ MELE. Poprej je bil vedno na Spruce, W. Va., zdaj pa ne vem, kje se nahaja. Zato prosim cenjene rojake, če kateri ve za njega, naj mi sporoči, mu bom zelo hvaležen, če pa sam bere, naj se pa sam oglasi, ker mu imam zelo važno reč za sporočiti. — Andrew Mule, Box 579, Richwood, W. Va.
(4-6—6)

POTREBUJEM

delavce za kamnolom "Stone Quarry". Plača $3.00 na devet ur. Katerega je volja, se lahko sam pečla ali pa je na stanovanju.

Mike Skiff.
220 S. Main St., Pueblo, Colo.

ŽENITNA PONUDBA.

Sem 33 let star od 23. maja ter vdovec z dvema otrokoma od 20 do 33 mesecev, deklica in fantek. Prednost ima brez otrok in ki bi rada imela otroke, pridnih rok in poštenega srca pa srečen bo zakon; tudi z enim otrokom sprejmem. Lastujem okoli $2000 nepremičnine. Oziram se na starost od 25 do 30 let in čim bolj premožna tem boljše za cba. Priloži naj se slika, tudi jaz na zahtevo pošljem svojo sliko.

Anton Skrbish
2128 W. Michigan St.,
Indianapolis, Ind.

Pozor, slovenski vojni ujetniki v Italiji, kakor tudi v Rusiji! Rad bi izvedel za moja dva brata RUDOLFA in JOŽEFA BANDI ter za svaka JOŽEFA ŽERJUL, rojeni v Prebenegu, občina Dolina pri Trstu, kakor tudi za drugega svaka IVANA OTA, rojen v Dolini pri Trstu. Ako kateri izmed rojakov-ujetnikov ve za njih naslov, prosim, da mi naznani, za kar bom jako hvaležen, ali naj se sami javijo svojemu bratu, oziroma svaku na ta naslov: Lawrence Bandi, 6836 Bayliss Ave., Cleveland, Ohio, U. S. America.
(3-5—6)

Rojaki naročajte se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Dr. LORENZ

644 Penn avenue Pittsburgh, Pa.

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK ŠPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sem že zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri zdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zanesti na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimpreje.

Jaz ozdravim zastrupljeno kri, mazulje in lise po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, živčne bolezni, oslabelost, bolezni v mehurju, ledicah, jetrah in želodcu, rmenico, revmatizem, katar, zlato žilo, navduho itd.

Uradne ure so: V ponedeljkih, sredah in petkih od 9. ure zjutraj do 5. popoldan. V torkih, četrtkih in sobotah od 9. ure zjutraj do 8. ure zvečer, ob nedeljah pa do 2. ure popoldne. — Po pošti ne zdravim. Pridite osebno. Ne pozabite ime in naslov:

Dr. LORENZ, 644 Penn ave., Pittsburgh, Pa.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tolmače, da vas razumejo. Jaz znam hrvatsko še iz starega kraja, zato vas lahje zdravim, ker vas razumem.

REMEMBER THE DAYS

SUNDAY — ONE MEAL WHEATLESS
MONDAY — ALL MEALS WHEATLESS
TUESDAY — ONE MEAL WHEATLESS
WEDNESDAY — ALL MEALS WHEATLESS
THURSDAY — ONE MEAL WHEATLESS
FRIDAY — ONE MEAL WHEATLESS
SATURDAY — ONE MEAL WHEATLESS

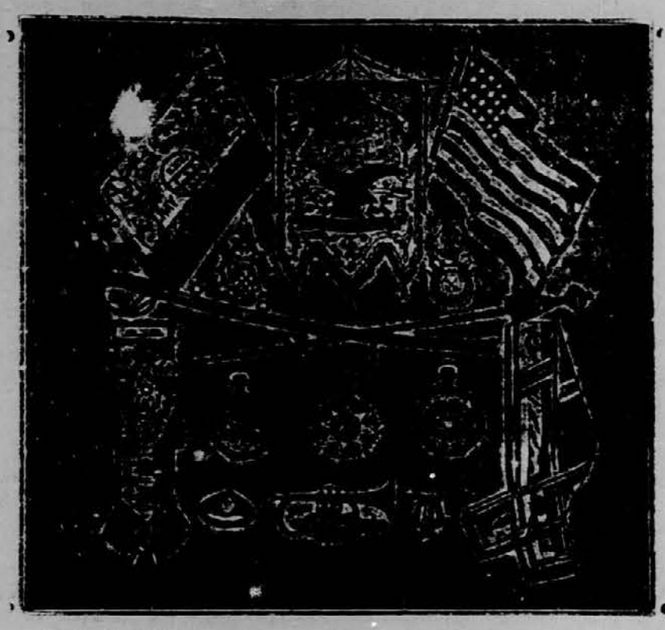

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandero, zastavo, regalje, godbene inštrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete ure, verižice, priveske prstane itd., ne kupite prej nikjer, da tudi nas za cene vprašate. Uprašanje vas stane le 3c, pa si bodete prihranili dolarje.

Cenike več vrst pošiljamo brezplačno. Pišite ponj.

IVAN PAJK & CO.,
426 Chestnut Street, Conemaugh, Pa

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

POUČNE KNJIGE:

Ahnov nemško-angl. tolmač vezan	—.50
Hitri računar (nemško-angl.) vezan	—.50
Poljedelstvo	—.50
Sadjereja v pogovorih	—.25
Slov. angl. in angl. slov. slovar	$1.50
Veliki slov. ang. tolmač	$2.50

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Hipnotizem	—.35
Doli z orožjem	—.52
Dve šaloigri: "Čarlijeva ženitev" in "Trije ženini"	—.25
Mesija 2 zvezka	—.60
Pod Robom Sl. Večernice	—.30
Postrežba bolnikom	—.50
Trtna uš in trtoreja	—.50
Umna živinoreja	—.50
Trojka	—.50
Vojna na Balkanu 13 zvez.	$1.50
Zgodovina c. kr. pešpolka št. 17 s slikami	—.50
Življenje na avstrijskem dvoru ali smrt cesarjeviča Rudolfa	—.71

RAZGLEDNICE

Newyorške, božične, velikonočne in novoletne komad po	—.03
ducat	—.21
Album mesta New York s krasnimi slikami	—.25

ZEMLJEVIDI:

Avstro-Italijanska vojna mapa	—.25
Avstro-ogrski, veliki vezan	—.50
Celi svet mali	—.10
Celi svet veliki	—.25
Evrope vezan	—.50
Vojna stenska mapa	$3.00
Vojni atlas	—.25
Vojni atlas nov	—.30
Zemljevidi: Ala., Ariz., Colo., Cal. itd. po	—.25
Združenih držav mali	—.10
Združenih držav veliki	—.25
Združenih držav stenska mapa, na drugi strani pa celi svet	$3.00

Poleg tu navedenih knjig imamo pa še nekaj raznovrstnih istisov po en ali dva zvezka.

Opomba: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bolisi v gotovini, poštni nakaznici ali poštnih znamkah. Poštnina je pri vseh cenah že vračunana.

Vojni Atlas.

Izšel je najpopolnejši Vojni Atlas, ki vsebuje zelo natančno razvidne raznovrstne mape v velikosti 20×27, kakor zapadno fronto, Evropo, Malo Azijo, celi svet z vodnimi črtami, evropsko vodovje označeno z blokadami, Zedinjene države z vojaškimi vežbališči in kampami ter zastave Zaveznih držav.

Naše rojake bo gotovo najbolj zanimal zemljevid italijanske fronte na katerem so s pravimi slovenskimi imeni označeni vsi kraji, kjer se je vršila tako strahovita bitka. Na karti so označena vsa mesta in skoraj vse slovenske vasi, ležeče zapadno od Ljubljane.

Vse je slikano v barvah. Cena je le 30 centov, dokler zaloga ne poide.

RAVNOKAR JE IZŠEL

NOV VOJNI ATLAS v barvah,

ki vsebuje jako natančno in obsežno risano italijansko in zapadno fronto;

CENA 30 CENTOV.

Velikost 20x27 inčev.

Slovenic Publishing Company

82 CORTLANDT ST., NEW YORK.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

REGISTRIRANJE.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on June 1, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Vsi mladeniči, ki so med 5. junijem 1917 in 5. junijem 1918 dosegli 21. leto, razun onih, ki so že v vojaški službi Združenih držav, se morajo 5. junija 1918 po postavi registrirati.

Kdor tega dne ne bo doma, naj takoj gre na najbližji krajevni urad, naj izpolni registracijsko izkaznico, katero naj odpošlje v zavitku s poštno znamko in svojim naslovoom na krajevni urad. Ako pa ne ve naslova tega urada, naj odpošlje izkaznico županu dotičnega mesta, ako pa živi v kakem okraju, naj pošlje okrajnemu klerku. Te izkaznice morajo biti v krajevnem uradu 5. junija.

Registriranje 5. junija bo trajalo od 7. ure zjutraj do 9. ure zvečer. Vsaki registrant, ki ne ve, pod kateri krajevni urad spada, naj takoj vpraša pri najbližjem krajevnem uradu. Vsak policaj mu bo lahko pokazal pot do takega urada. Nikar ni treba za to vprašanje čakati do 5. junija.

5. junija se naj registranti zgodaj oglasijo pri krajevnem uradu, da se izognejo nevarnosti, da se ne bi mogli registrirati.

Bolne osebe naj pošljejo na krajevni urad svoje prijatelje, ki bodo dali pojasnila za registracijo.

Ako se kdo ni registriral, se ne bo mogel opravičiti; osebe, ki tega ne bodo storile, bodo krive prestopka in se jih bo lahko takoj poslalo v vojaško službo. (1-5—6)

DELO! DELO!! DELO!!!

Pri Charcoal Iron Company of America v Newberry, Mich., se potrebuje 200 drvarjev za delati drva. Gozd je lep in še ni bil sekan, vse v ravnini. Dobro, zdravo podnebje, stalno delo poleti in pozimi za več let. Plača od klaftre $2.40. Imamo tudi vrhove za delati, vse ležeče, vse posekano, ni nobene izjeme, trd ali mehak les. Plača se po $2.00 od klaftre. Imeli bomo tudi dovolj dela za beliti. Potrebuje se tudi več delavcev za mesečno plačo za razna dela v gozdu. Za pojasnila se obrnite na našega zastopnika:

John Knaus,
Murphy Camp, Newberry, Mich

Iščem svojega brata FRANKA JURŠIČA, doma iz vasi Dolč, fara Stopiče na Dolenjskem. Jaz sem zelo bolan in bi mu rad nekaj sporočil. — John Juršič, 208 Reed St., Milwaukee, Wis.
(1-4—6)

POTREBUJEM

dobre dogarje za stalno delo skozi celo leto. Jaz plačam zelo visoke cene in imam zelo fin les.

Max Fleischer,
258 Lewis St., Memphis, Tenn.
(14-5—11-6)

Rad bi izvedel za svojega sina, rojenega v Kumpalje hšt. 23 na Kranjskem. Služil je pri 17. regimentu. Kot tak je prišel v rusko ujetništvo, potem pa je bil presnaknjen v Švico. To sem izvedel potom ameriškega Rdečega križa. Če kdo zna za njega, prosim, naj mi blagovoli naznaniti, ali naj se mi sam zglasi.— Anton Hren, 314 Palm Street, Pueblo, Colo., U. S. America.
(1-4—6)

NAZNANILO.

Cenjenim rojakom v Pittsburgh Pa. in okolici naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. Janko Pleško,

ki je pooblaščen sprejemati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati tozadevna potrdila. On je pred leti že večkrat prepotoval države, v katerih so naši rojaki naseljeni in je povsod dobro poznan. Upati je, da mu bodo rojaki v vseh ozirih pomagali, posebno še, ker ima pokvarjeno lazo polno.